

Možnosti pěstování čiroku a bérů v oblasti Malé Hané

**Menšík L. ml.¹, Hermuth J.², Nerušil P.¹, Hlisnikovský L.², Menšík L. st.³,
Pfefer L.³, Podrábský M.⁴, Jambor V.⁵**

¹*Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i., Praha, VS Jevíčko, K. H. Borovského 461,
569 43 Jevíčko, Česká republika*

²*Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i., Drnovská 507/73, 161 06 Praha 6 - Ruzyně, Česká republika*

³*AGROSPOL, a.d., Knínice 338, 679 34 Knínice, Česká republika*

⁴*SEED SERVICE, s.r.o., Jiráskova 382, 566 01 Vysoké Mýto, Česká republika*

⁵*NutriVet, s.r.o., Vídeňská 1023, 691 23 Pohořelice, Česká republika*

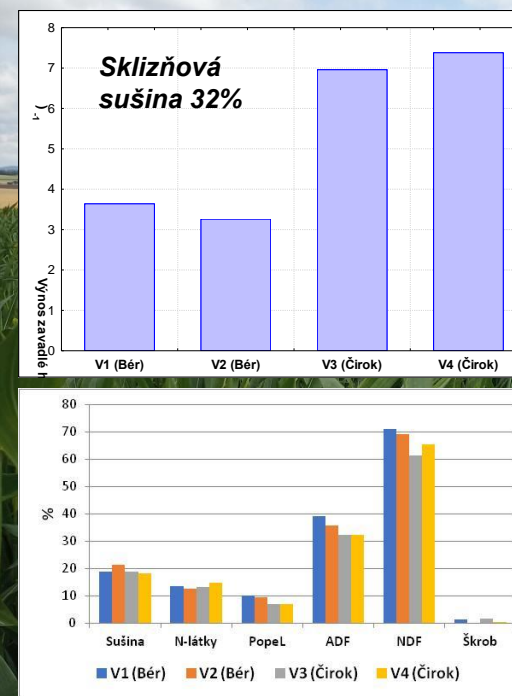
ladislav.mensik@vurv.cz

Obsah

- Pěstování čiroku v ČR
- Cíl studie
- Materiál a metody
- Předběžné výsledky
  - *Agrotechnika*
  - *Výnosy*
  - *Kvalita píce, siláže*
  - *Krmení, Produkce mléka*
  - *Posklizňové zbytky, SOM*
- Předběžné závěry a doporučení
- Poděkování

Grafický abstrakt

C4 rostliny Čirok, Bér

Klíčová slova

C4 rostliny, výnosy píce, kvalita píce, agrotechnika, silážování, měnící se podmínky prostředí

Úvod

- Čirok - plodina s rozmanitým vzhledem, vlastnostmi i šířkou využití.
- Rostlina - diploid, která má při srovnání s ostatními obilovinami poměrně úzký genom, což je vlastnost velmi ceněná šlechtiteli.
- Čiroky patří podobně jako kukuřice, proso, béry, laskavce, cukrová třtina do skupiny rostlin s **C4 cyklem**, které mají **velkou rychlost fotosyntézy**.
- **K fixaci CO₂** efektivněji využívají světelnou energii, mají **sníženou fotorespiraci** a dosahují **vysoké hodnoty fotosyntetické produkce**, tedy i tvorby biomasy za suchých podmínek.

Efektivní hospodaření s vodou

Plodina	Spotřeba vody v litrech na 1 kg sušiny
<u>Čirok, Ozdobnice čínská</u>	280–310
Kukuřice, Cukrová řepa	351, 394
Pšenice, Ječmen, Oves	488, 529, 562
Brambory	624
Řepka, Hrách, Bob	600–700
Jetel, Vojtěška	nad 700

První česká odrůda zrnového čiroku 'Ruzrok'

- **Vyšlechtěná** na pracovišti Genové banky, Praha
- **Registrována** v roce 2014 pro podmínky ČR
- **Specifické znaky** - rychlost vegetačního růstu, ranost, schopnost dozrát v podmínkách ČR, multifunkční využití (zrno - mouka, slad; biomasa - krmivo, bioplyn, strnisková meziplodina)
- **Udržovatel a držitel ochranných práv** k odrůdě - Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
- **Licence** - SEED SERVICE, PRO-BIO

Ruzrok - multifunkční, nízkonákladová odrůda

Uplatnění - v teplejších a sušších oblastech

Možná náhrada za kukuřici, tam kde kukuřice má problémy

Využití - konvenční i ekologické systémy pěstování

Potenciál - střední Evropa, pro různé účely

VYUŽITÍ A POTENCIÁL

- **Využití biomasy, produkce krmiva pro přežvýkavce**
- **Strniskové meziplodiny, fyto-sanitární efekt, rekultivace**
- **Využití biomasy pro produkci bioplynu (metanu)**
- **Mimoprodukční funkce, ochrana půdy, biodiverzita**
- **Krmivářské využití zrna (drůbež, prasata)**
- **Výroba osiva, množitelské plochy**
- **Potravinářské využití zrna pro lidskou výživu**

Hlavní producenti čiroku ve světě

Výměra: 41 Mha

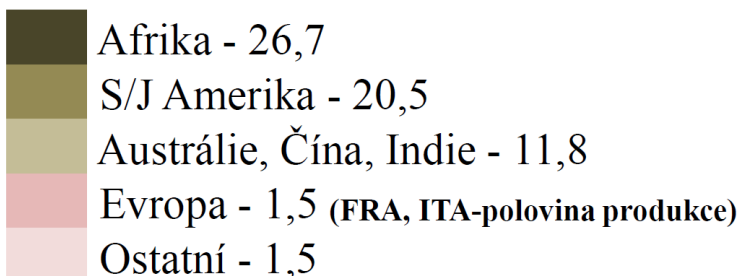
Vzhledem ke změnám klimatu se jedná o plodinu u níž celosvětově i v Evropě nejvíce rostou plochy zásevní.

56 % z celkové produkce určeno pro lidskou výživu;
44 % krmivo pro zvířata

Produkce: 62 MT

10 MT – roční obchod

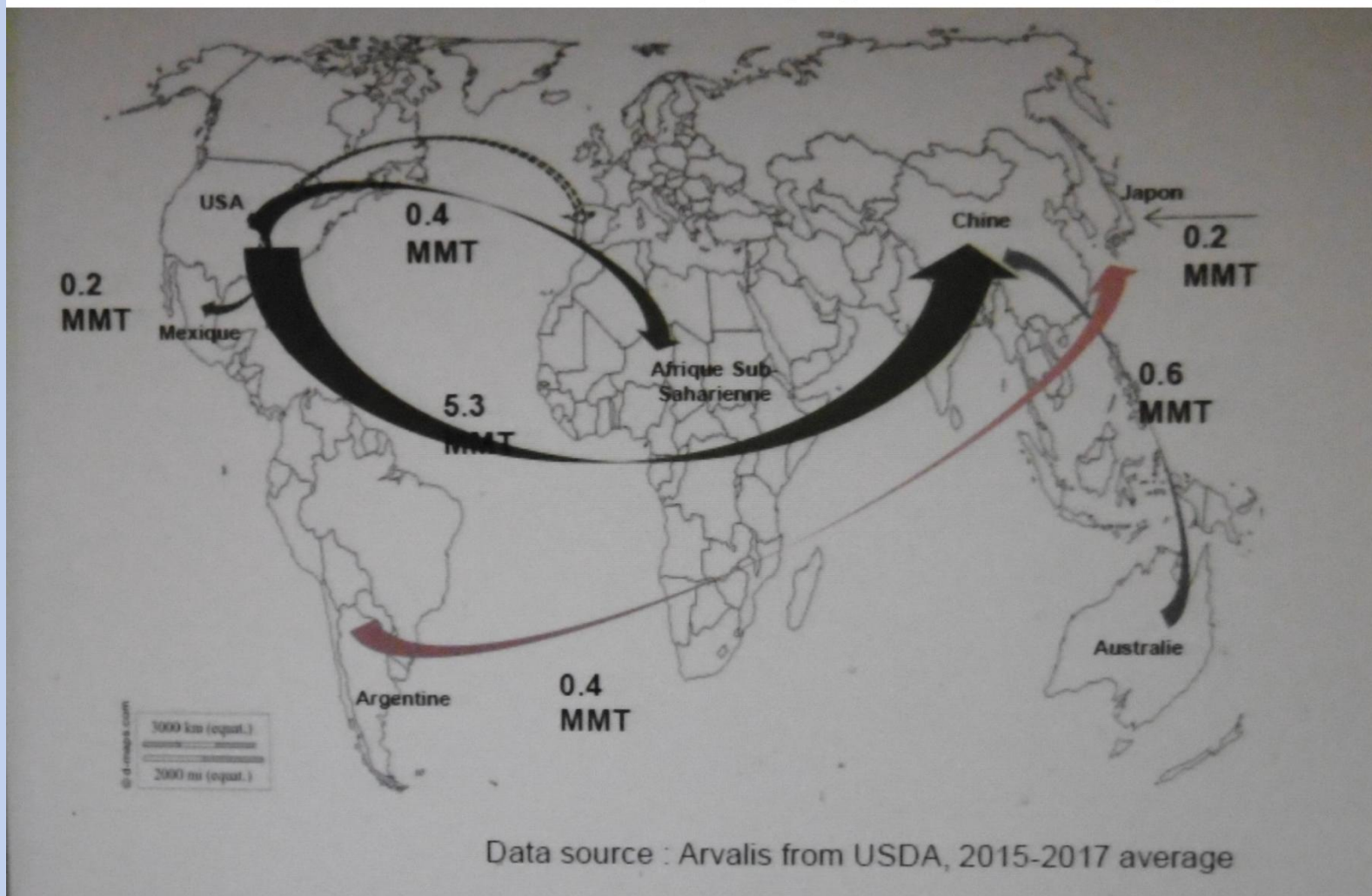

Hlavní exportér – USA, dále Austrálie a Argentina
Hlavní importér – Čína, dále Japonsko, Mexiko a Evropa

Zdroj: USDA 2015/2017

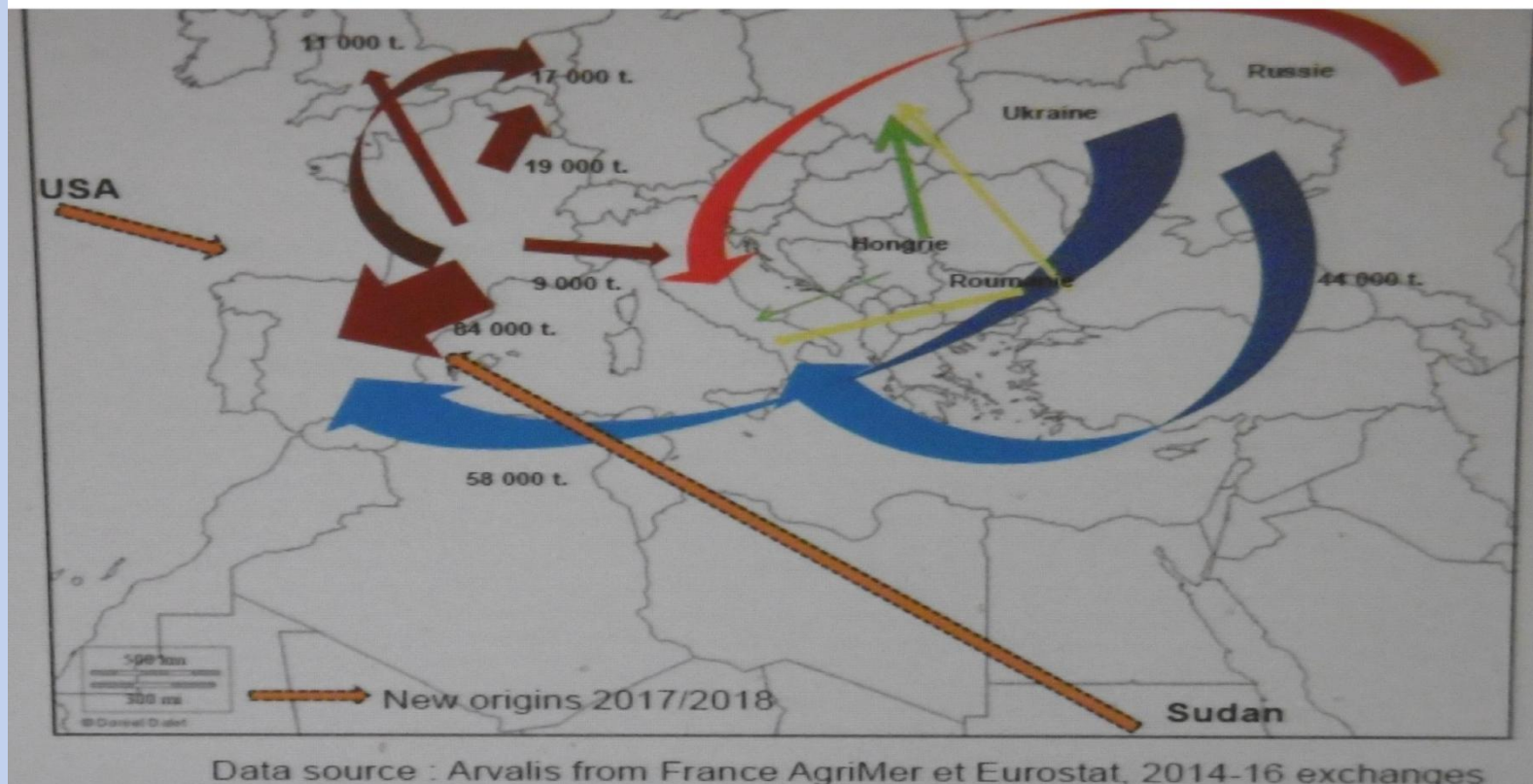

Globální obchod s čírokem dominance USA – Čína Jaká bude budoucnost? Využije potenciál Evropa?

Obchod čiroku v rámci Evropy

Francie, Rusko, Ukrajina – hlavní dodavatelé komodity v Evropě
 Nový dodavatelé komodity? USA? – Súdán?
 Nebo větší podíl pro EU produkci !!!

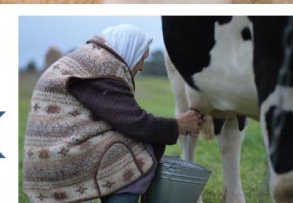

ČIROK NA SILÁŽ

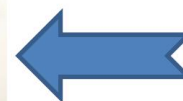
celkem Evropa 180 tis.ha
75 tis.ha v EU

Země	Výměra tis.ha
Rusko	80
Ukrajina	25
Francie	15
Německo	10
Česká republika	10
Rumunsko	10
Další	30

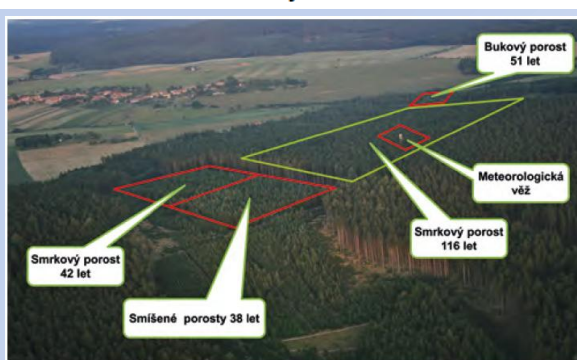
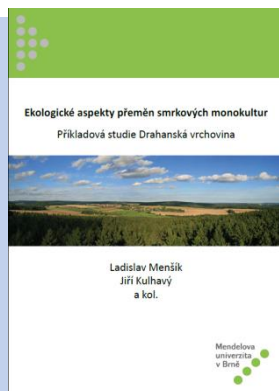
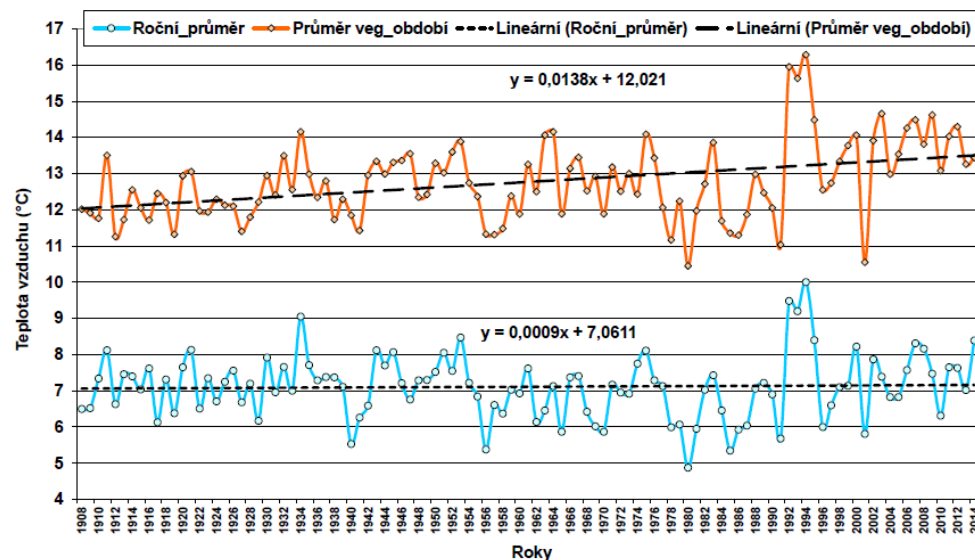
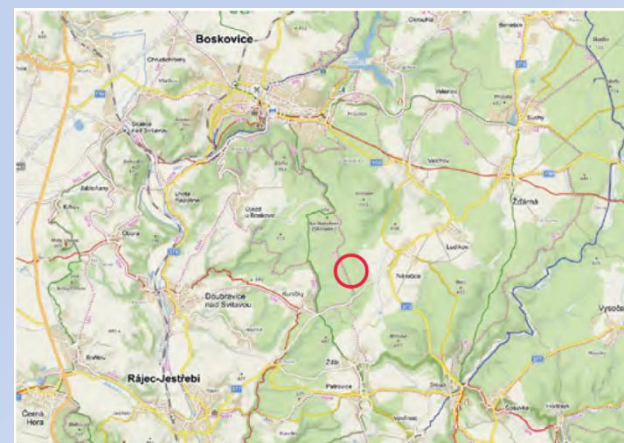
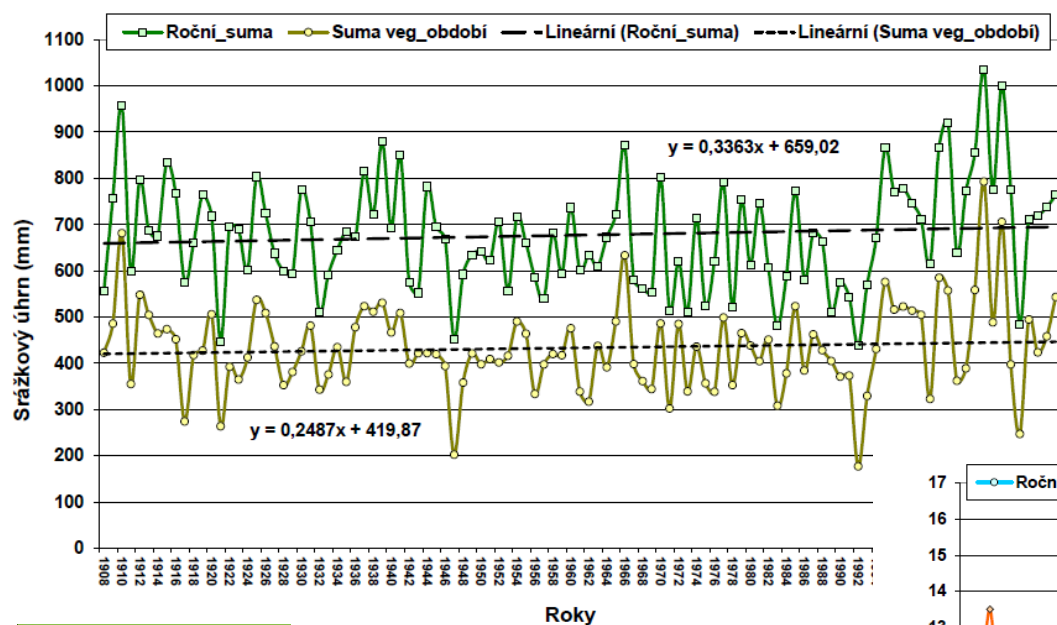
Zdroj: IGC 2015/2017

Současné měnící se podmínky prostředí (klimatická změna) I

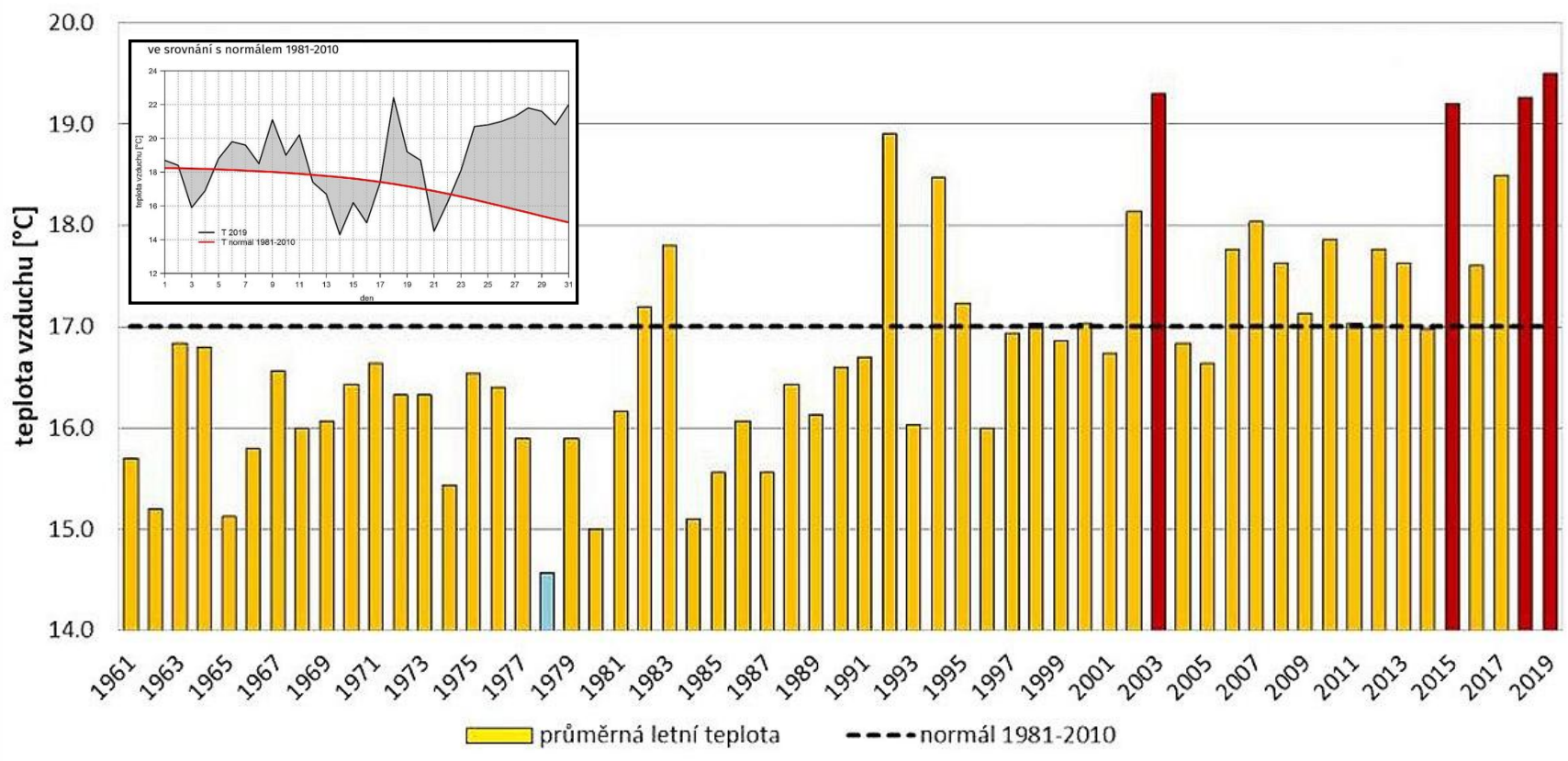
Teplota vzduchu a atmosférické srážky v období 1908–2014, Němčice, Dražanská vrchovina (Menšík et al. 2017)

Současné měnící se podmínky prostředí (klimatická změna) II

Průměrná letní teplota na území ČR v letech 1961-2019

(ČHMÚ 2019)

Cíl studie

Vyhodnotit možnosti pěstování čiroku /bérů/ (počet sečí /2 za rok/, výnos, kvalita píce, technologie sklizně, silážování, krmení, produkce mléka, posklizňové zbytky - dusík, půdní organická hmota) v oblasti Malé Hané na příkladu provozního pokusu ve společnosti AGROSPOL Knínice, a.d.

Boskovická Brázda (Malá Haná)

Foto: L. Menšík, 10.4.2017

Stanovištní podmínky Boskovické brázdy (Malé Hané)

Výrobní oblast: řepařská (ŘVO) – dříve ŘVO-OVO

Klimatická oblast: mírně teplá /MT8-9/*

Průměrná roční teplotou vzduchu: 7,4 °C (veg. obd. 13,4 °C)**

Průměrné roční srážky: 545 mm (veg. obd. 347 mm)**

Půdní podmínky: černozemě, hnědozemně, kambizemě

Půdotvorné substráty: spraš, sprašové hlíny, kamenité až hlinito-kamenité sedimenty

Pozn.: *dle dle Quitta za období 1961–2000 (Štěpánová 2010); **stanice Jevíčko (1966–1995) dle ČHMÚ Ostrava - Poruba (Neružil 2008)

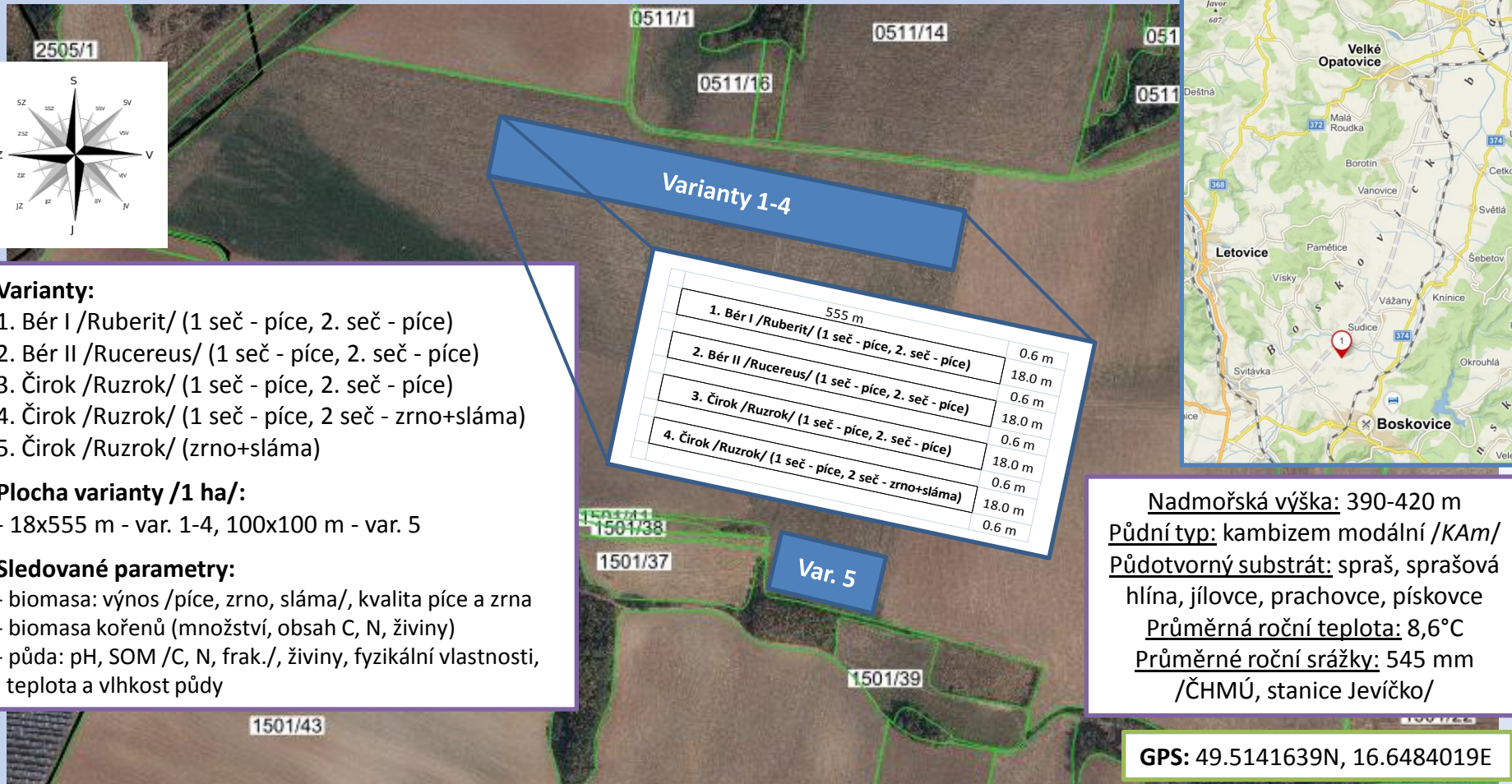
AGROSPOL a.d. Knínice

- **2 528 ha zemědělské půdy (orná 2283 ha) v chladné řepařské oblasti na sever od Boskovic v Boskovické brázdě a až po katastr Borotín a v bramborářské výrobní oblasti Horního Štěpánova a Brodku u Konice.**
- **Pěstované plodiny: ozimá pšenice (600 ha), ječmen (150 ha), oves (30 ha), kukuřice (160 ha siláž, 110 ha zrno), cukrovka (140 ha), brambory (5 ha), krmná řepa (5 ha), řepka (250 ha), slunečnice (60 ha), vojtěška (180 ha), jetelotravní směsi a žito (GPS, 50 ha) a ostropestřec mariánský (100 ha).**
- **Sady a školky - višně (45 ha), jablka (14 ha), červený rybíz (17 ha) a švestky (10 ha), školkařské výpěstky.**
- **Živočišná výroba: dojný skot - 540 plemenic českého strakatého skotu, jalovičky se používají především do vlastního obratu stáda a býčci se vykrmují do jateční hmotnosti, prasata - základní stádo 260 prasnic, předvýkrm (450 kusů, na rošttech), výkrm (1500 kusů, hluboká podestýlka).**

Foto: L. Menšík, 10.4.2017

Plánek provozního pokusu s čirokem a béry, lokalita Sudice „U Otylky“, rok 2019

Předběžné výsledky!!!

Foto: L. Menšík, 15.6.2019

Agrotechnika

- Předplodina: vojtěška setá - po první seči (sklizeň 1.6.2019)
- Orba: 4.6.2019
- Předseťová příprava půdy: 8.6.2019
- Setí: 11.6.2019, šířka řádku 14 cm
- Výsek: 20 kg.ha⁻¹
- Sečení 1. seč: 19.8.2019 (zavadání na řádku)
- Nahrnování: 21.8.2019
- Sklizeň: 22.8.2019
- Silážní vak
- Nárůst 69 dní
- 2. seč (mráz, zaorání)

Vývoj růstu porostu od zasetí po sklizeň I, výsev 11.6.2019

28.6.2019 (17 dní od výsevu)

23.7.2019 (42); 25 cm

29.7.2019 (48); 35 cm

6.8.2019 (56); 75 cm

16.8.2019 (66); 135-145 cm

19.8.2019 (69)

Vývoj růstu porostu od zasetí po sklizeň II (obrůstání)

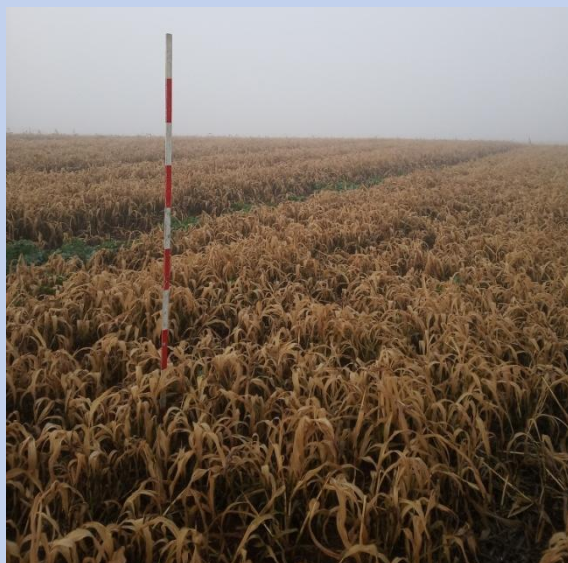
29.8.2019 (10 dní od 1. seče)

17.9.2019 (28); 25 cm

30.9.2019 (46); 35 cm

14.10.2019 (60);
50–55 cm

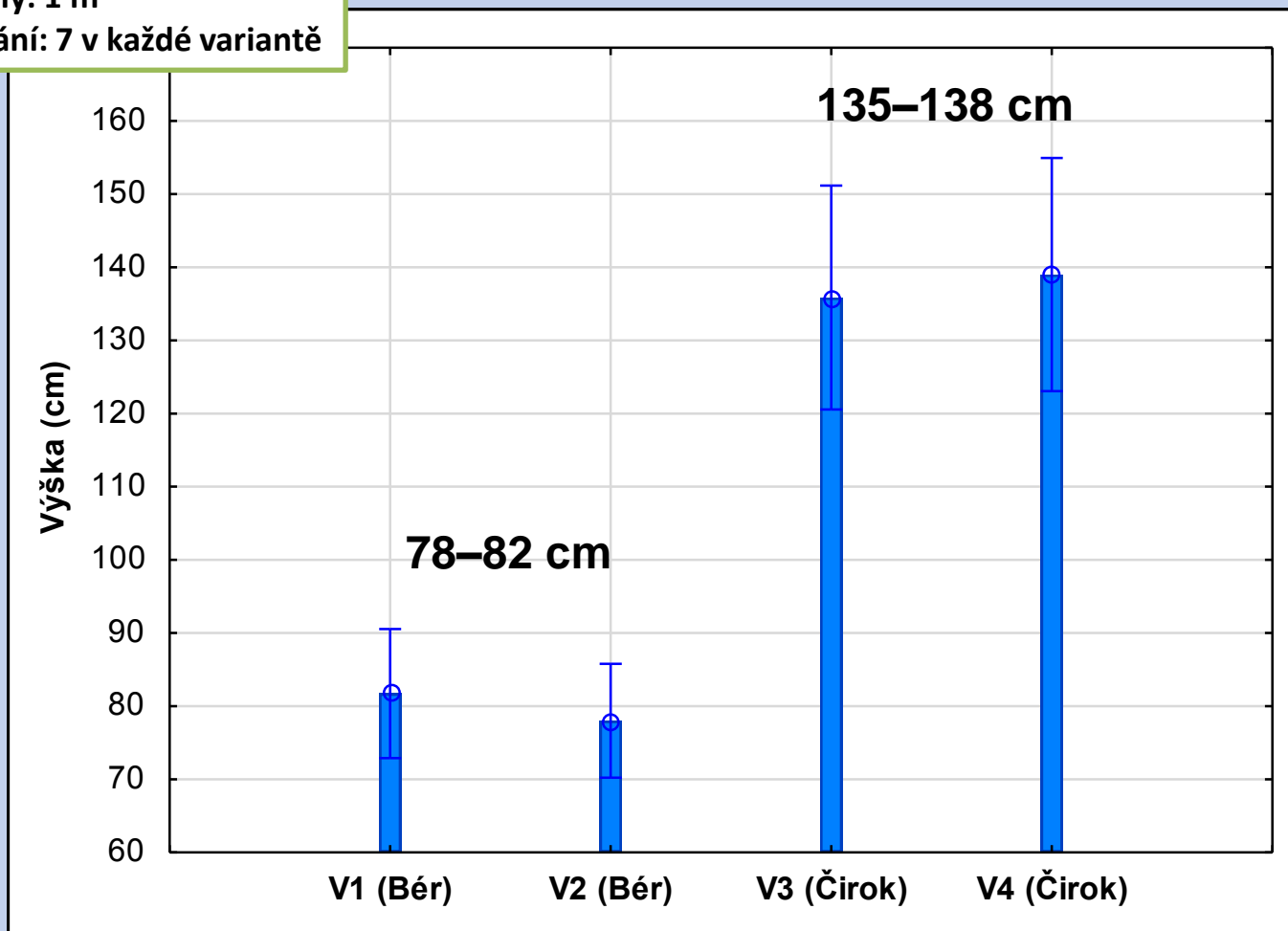

Výška rostlin - maloparcelový experiment

Velikost parcely: 1 m²

Počet opakování: 7 v každé variantě

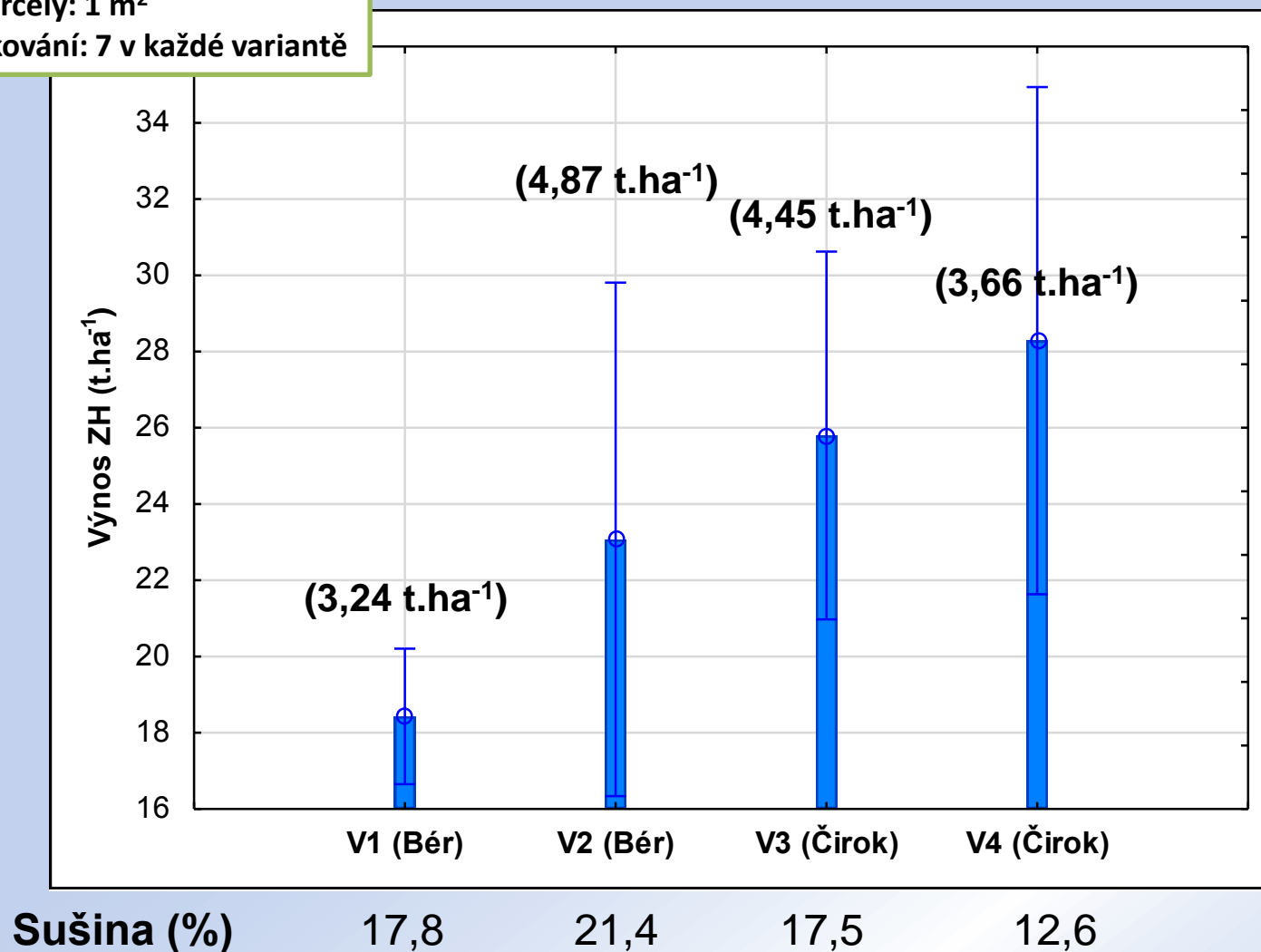

Výnos zelené (suché) hmoty - maloparcelový experiment

Velikost parcely: 1 m²

Počet opakování: 7 v každé variantě

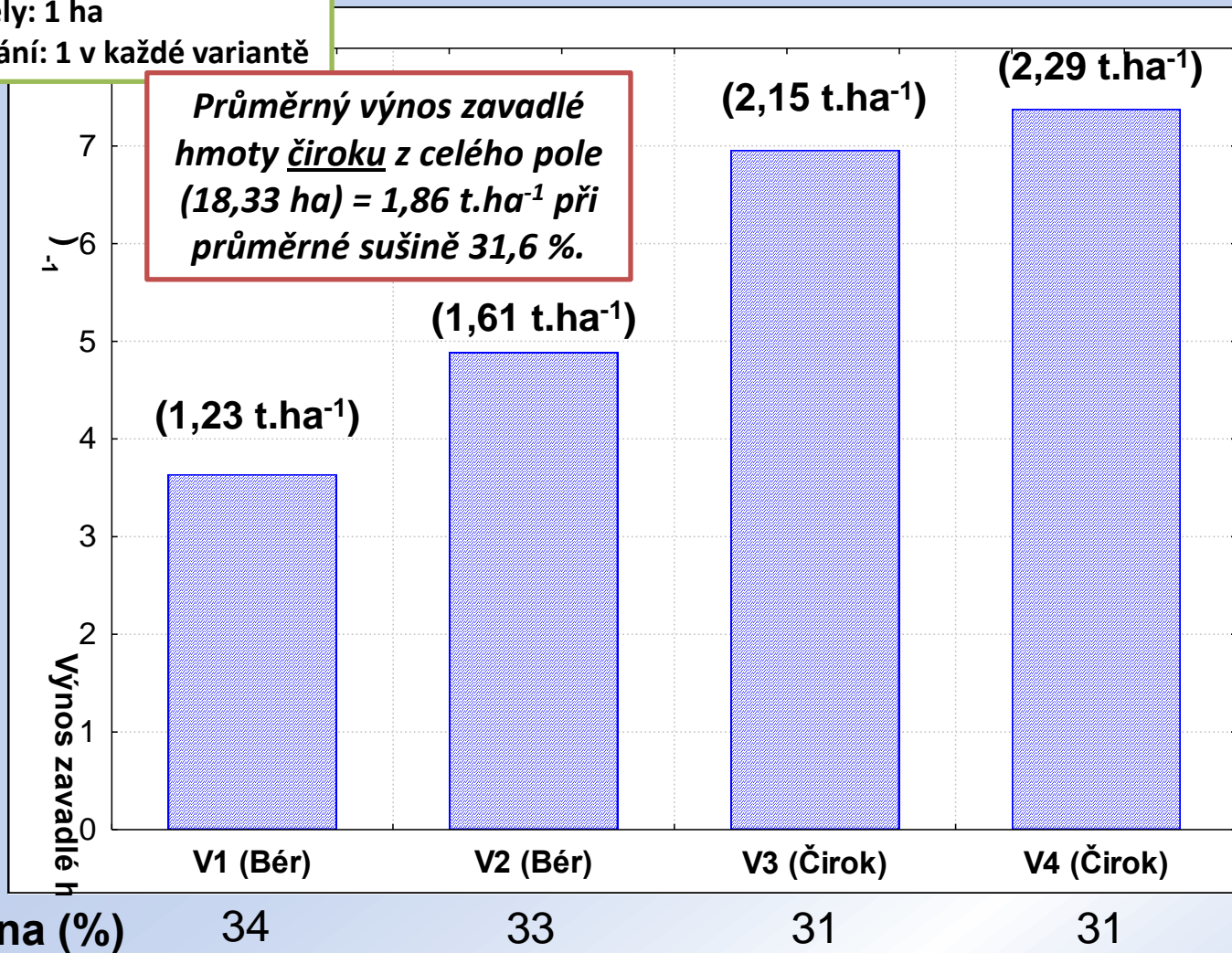

Výnos zavadlé (suché) hmoty - provozní pokus

Velikost parcely: 1 ha

Počet opakování: 1 v každé variantě

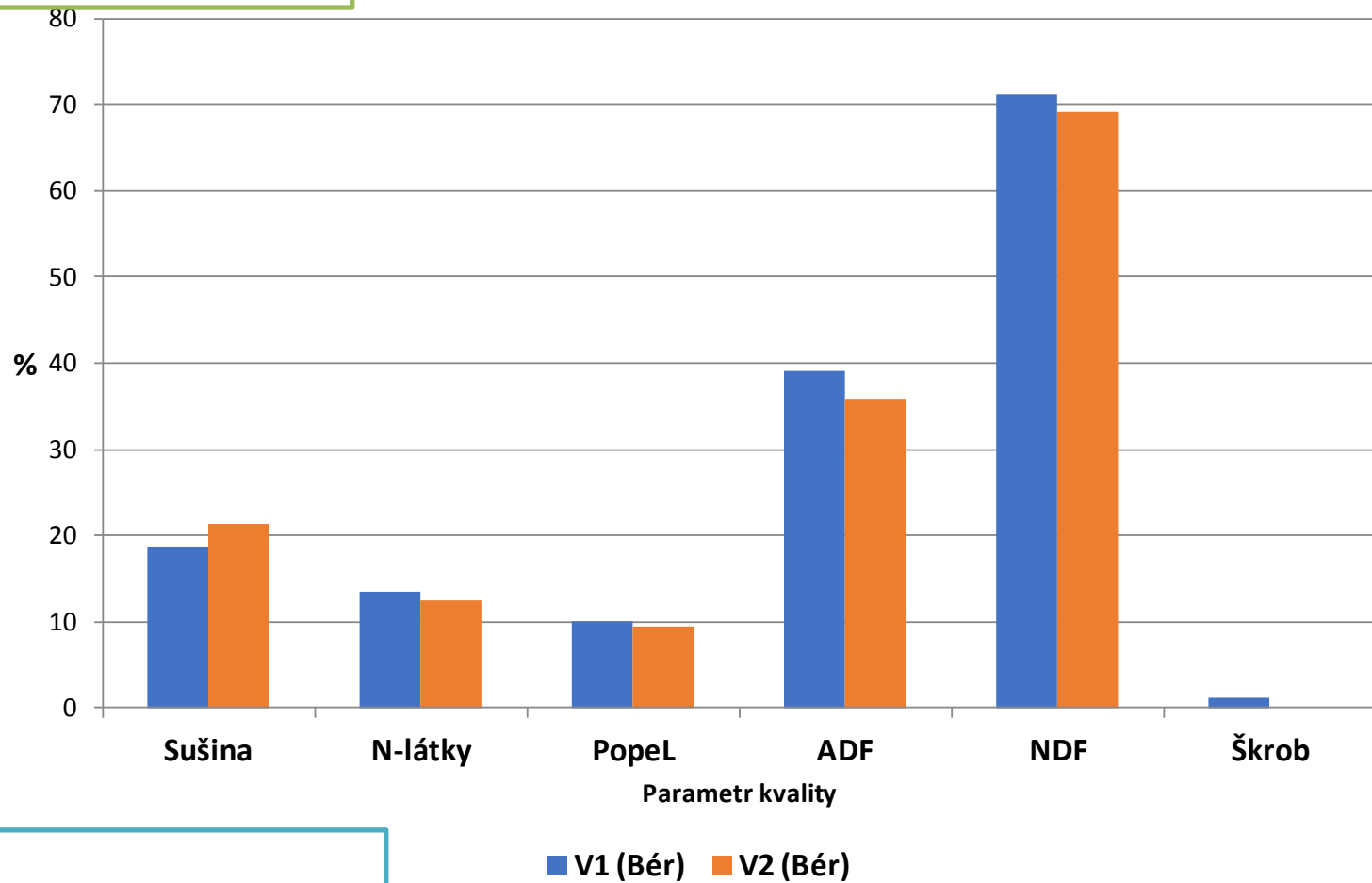

Kvalita píce (Bér - zelená rostlina)

Směsný vzorek ze 7-mi opakování

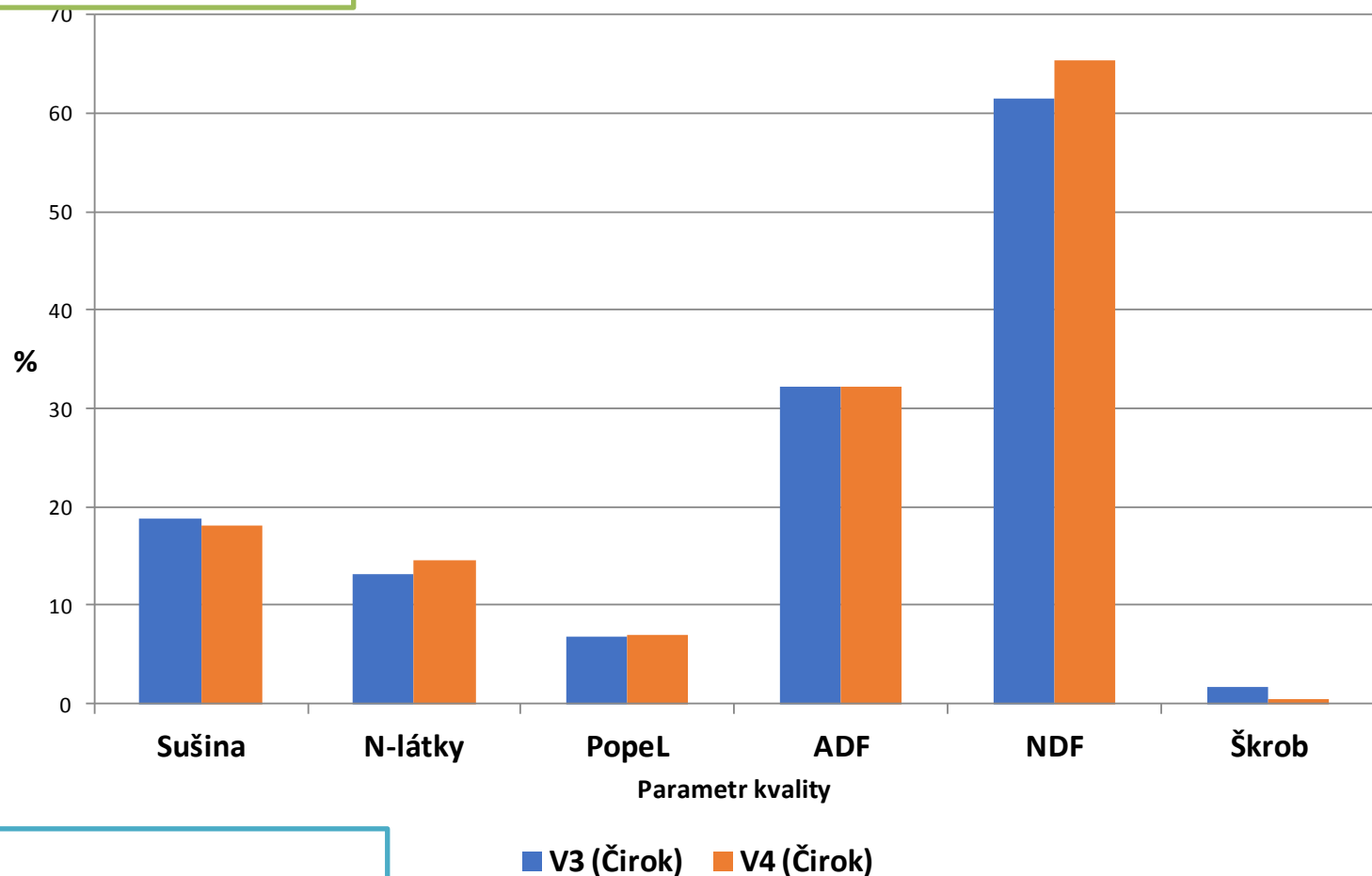

Pozn.:
ve 100 % sušiny
klasická laboratorní metoda

Kvalita píce (Čirok - zelená rostlina)

Směsný vzorek ze 7-mi opakování

Pozn.:
ve 100 % sušiny
klasická laboratorní metoda

Silážní vak (I): on-line sledování teploty siláže

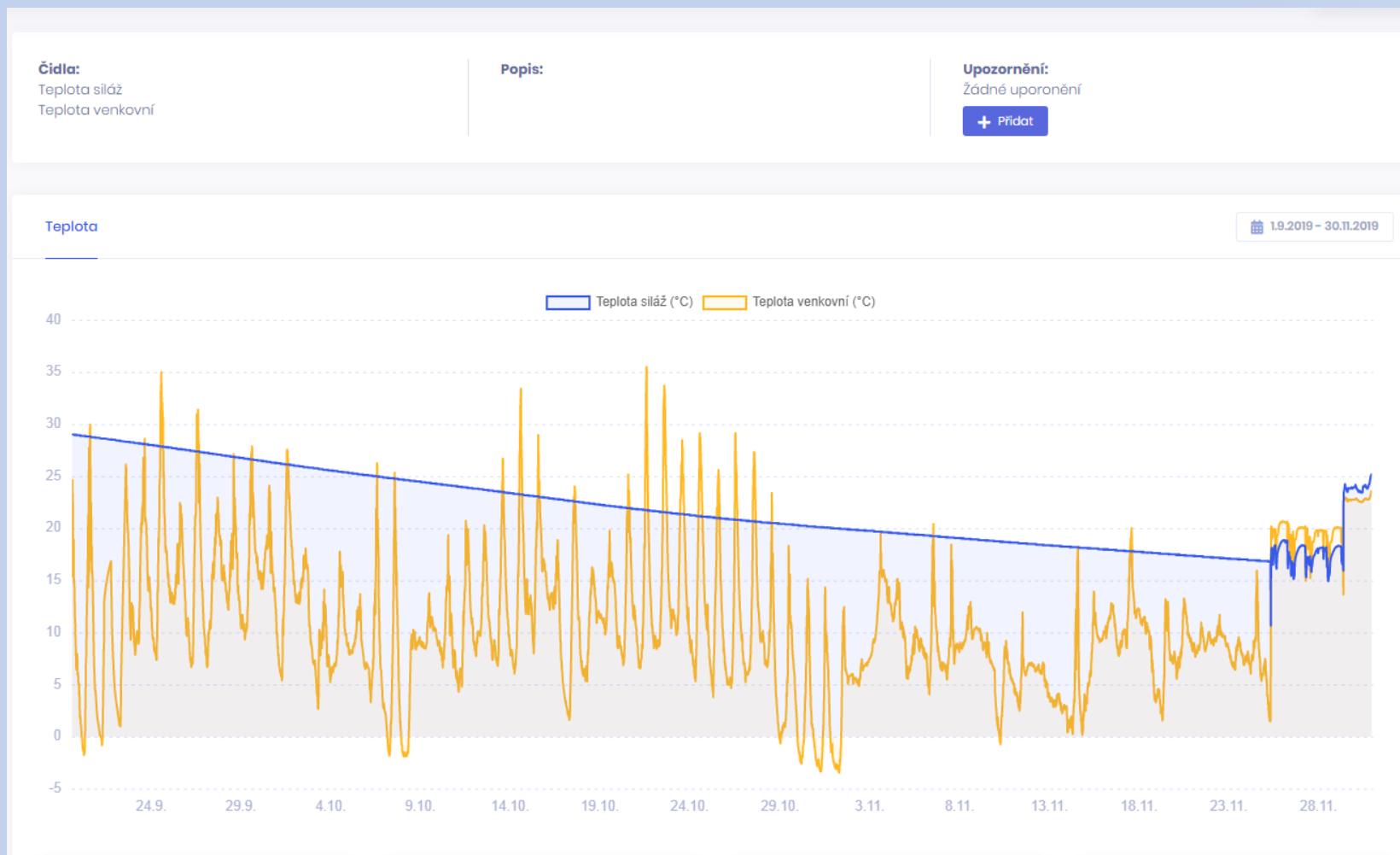

Farma Sudice

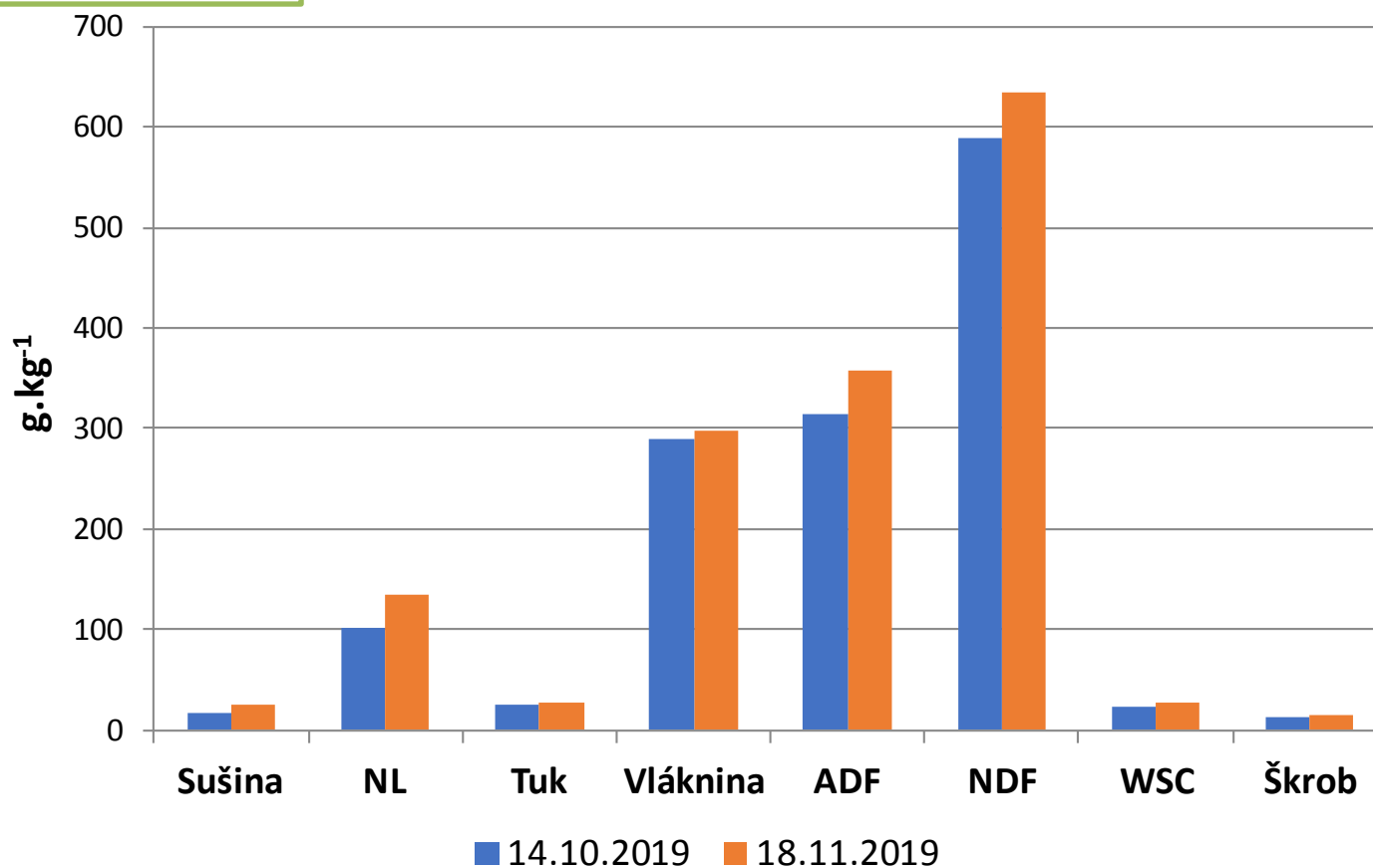
Silážní vak (II): on-line sledování teploty siláže

Kvalita píce čiroku (siláž, vak)

Směsný vzorek z 5-ti opakování

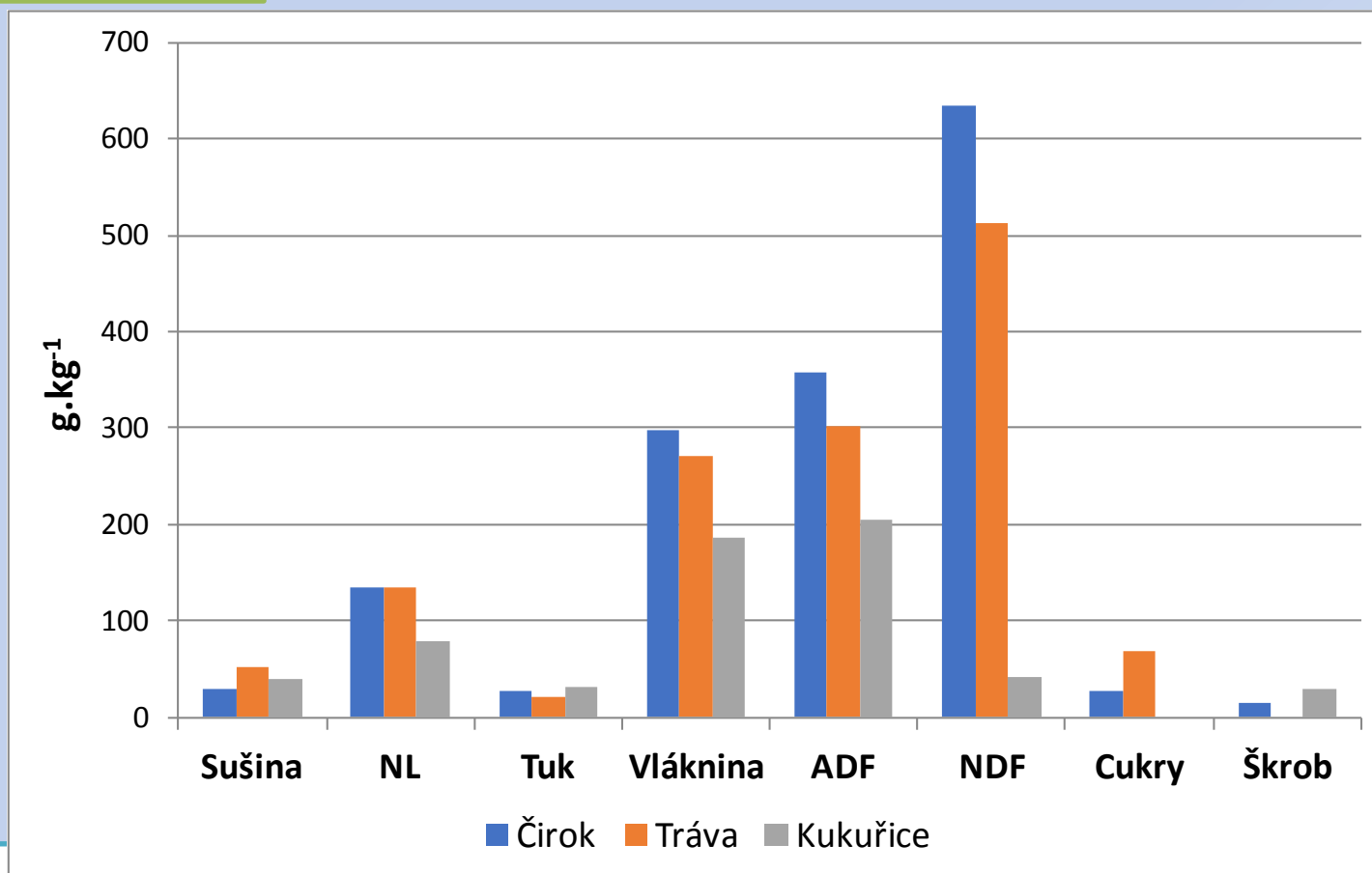

Pozn.:
ve 100 % sušiny
klasická laboratorní metoda

Kvalita píce čirok, tráva, kukuřice (siláž) I

Směsný vzorek z 5-ti opakování

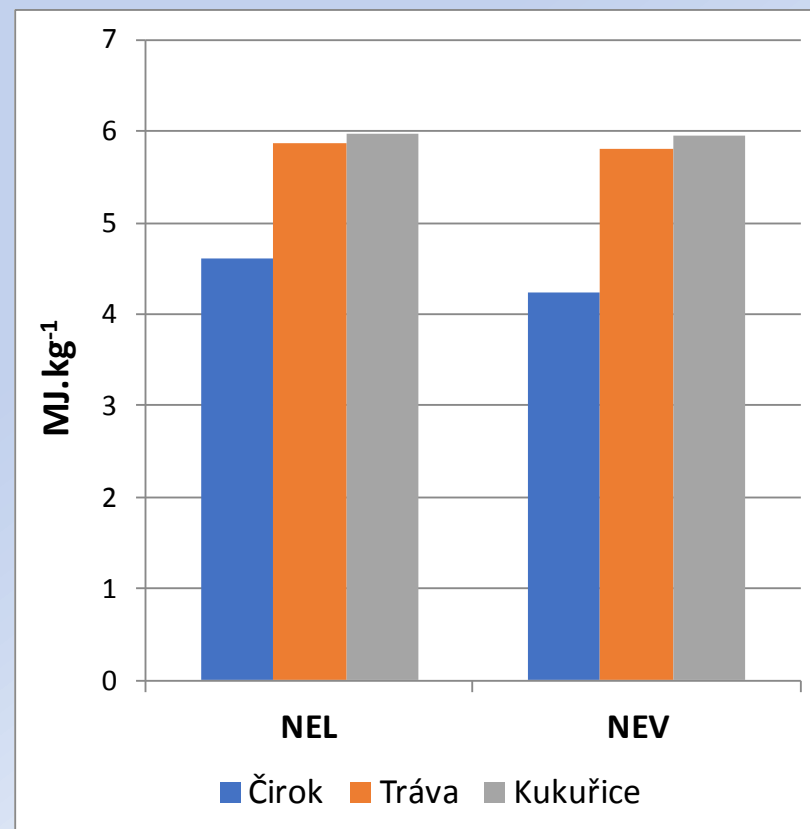
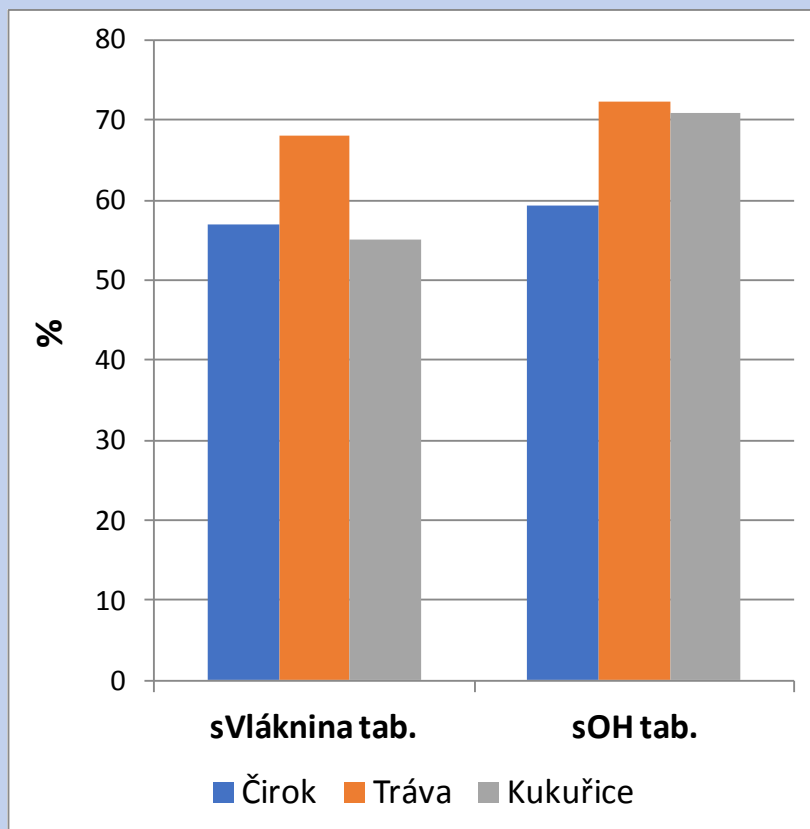

Pozn.:
ve 100 % sušiny
klasická laboratorní metoda

Kvalita píce čirok, tráva, kukuřice (siláž) II

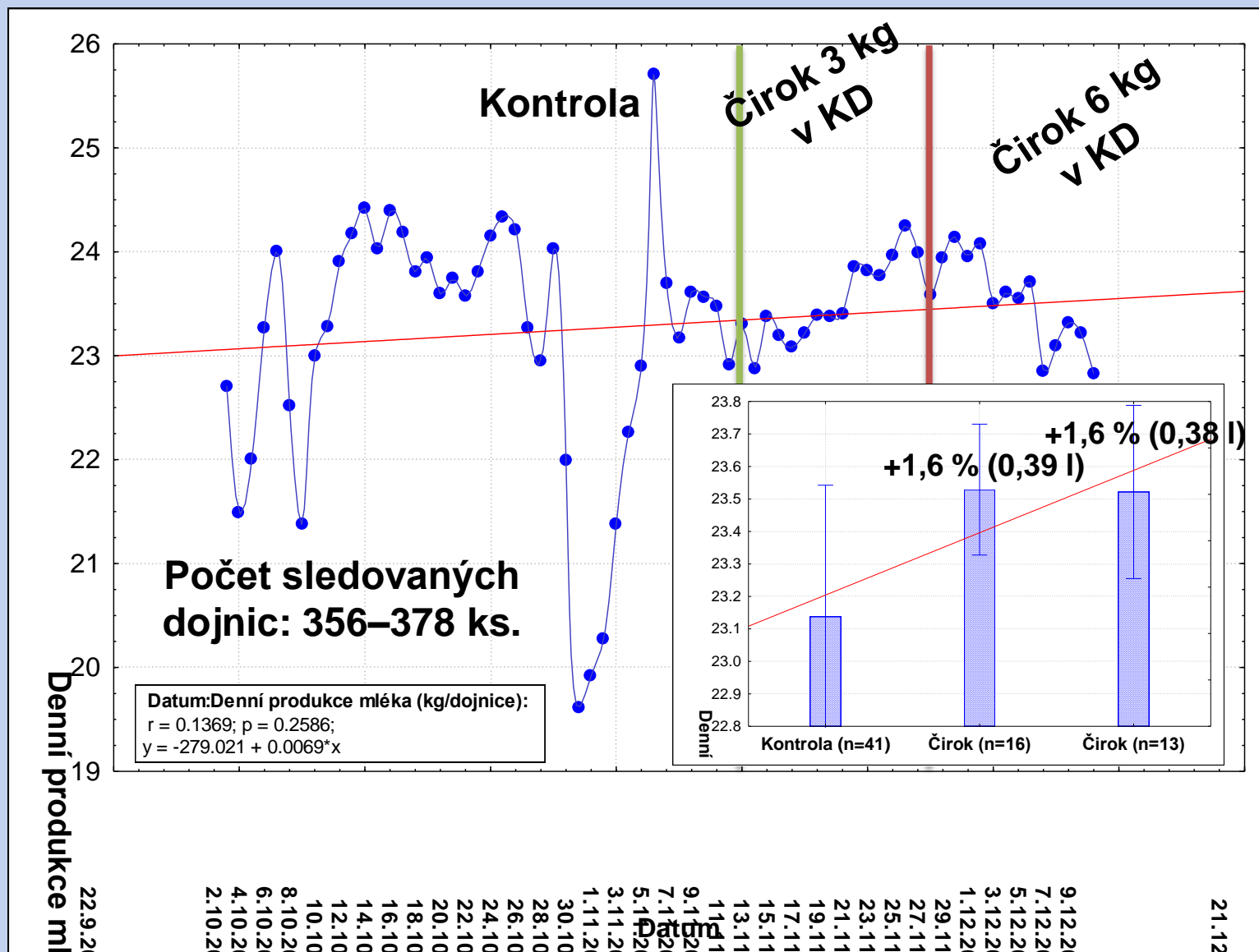
Směsný vzorek z 5-ti opakování

Pozn.:
ve 100 % sušiny
klasická laboratorní metoda

Krmení, produkce mléka (farma Sudice)

Posklizňové zbytky I (Píce)

Opakování	Produkce sušiny píce (t.ha ⁻¹)	Obsah N (%) v píci *	Obsah (zásoba) dusíku v biomase píce (kg.ha ⁻¹)
1	1,98	1,38–1,98	32
2	1,71		
3	2,35		
4	1,63		
5	1,84		
6	1,20		
7	2,27		
Průměr	1,85	1,73	

Pozn.: * dle rozborů Ing. Hermuth (nepublikováno)

Výnos zelené hmoty: 10,7 t.ha⁻¹, sušina 17,38 %

Posklizňové zbytky II (Kořeny)

Opakování	Hloubka (cm)	kg.m ⁻²				kg.ha ⁻¹
		Čerstvé kořeny	Suché kořeny	Obsah dusíku v kořenech (%)*	Odhad zásoby N v kořenové biomase**	Odhad zásoby N v kořenové biomase**
1	0–20(25)	1,96	0,53	0,9–1,2	0,004–0,006	42–56
2		1,31	0,20			
3		2,61	0,47			
4		2,22	0,39			
5		2,40	0,62			
6		3,05	0,69			
7		1,91	0,40			
Průměr		2,21	0,47			

Pozn.:*údaje zjištěné na základě literární rešerše (Kostadinova et al. 2018; Brenda et al. 2014); ** odhad množství (zásoby) N do hloubky 20 cm na základě zjištěného (měřeného) množství; obsah dusíku v kořenech - údaj převzat z literárních zdrojů.

Předběžné závěry a doporučení

- Čirok a bér - plodiny jejichž význam roste z důvodu současných velmi rychle se měnících podmínek prostředí (nastávající GKZ).
- České odrůdy bérů /Ruberit, Rucerus/ a čiroku /Ruzrok/ jsou C4 plodiny s multifunkčním využitím - chudší půdy, vysoké teploty, semena vyklíčí i v relativně suché půdě apod.
- **Vysoký výnosový potenciál** pro výrobu siláže se zavadáním na řádku.
- **Technologie sklizně** - musí se zachovat vyšší strniště (10–15 cm) pro následné obrůstání /druhá seč/ (úprava strojů pro sečení).
- **Kvalita píce** - nižší obsah NL, velmi nízký obsah škrobu, vysoká ADF a NDF.
- **Kvalita siláž** - obsah NL na úrovni travní siláže, velmi nízký obsah škrobu, vysoká ADF a NDF. Nižší obsah cukrů v porovnání s travní siláží. Nižší obsah energie (NEL, NEV).
- **V případě využití 2. seče na zelené hnojení - při zaorání píce a kořenové biomasy do hloubky cca 25 cm se vrátí zpátky do půdy cca 74–88 kg N.ha⁻¹** (využití N pro následnou plodinu).
- **Doplnění krmivové základny a udržení produkce mléka** v suchých letech (náhrada siláže z trvalých travních porostů /TTP/).

Poděkování

Příspěvek byl zpracován s podporou projektu:

MZe ČR - RO0418 - VZ07: Pěstování pícnin na orné půdě a obhospodařování TTP pro udržení biodiverzity, půdní úrodnosti, kvality a bezpečnosti krmiv

a

QK1810010 „SMARTFIELD“ Automatický systém sběru a zpracování teplotních a vlhkostních parametrů mikroklimatu a půdy pro podmínky precizního zemědělství v ČR na principu Internetu věcí (IoT).

Děkuji Vám za pozornost

POTENCIÁL ČESKÝCH ODRŮD ČIROKU A BÉRU PŘI EKOLOGIZACI KONVENČNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ - BIOPLYN A DALŠÍ VYUŽITÍ

Jiří Hermuth, Sergej Ust'ak, Zdeněk Nesvadba

**Odrůdy C₄ plodin vyšlechtěné ve VÚRV, v.v.i.
Čirok zrnový 'Ruzrok'; Bér italský 'Ruberit'a 'Rucereus'**

ČIROK ZRNOVÝ RUZROK V ZUBŘÍ V ROCE 2017

SROVNÁNÍ VÝNOSU ČIROKU PŘI DVOUSEČNÉM VYUŽITÍ

PLODINA VÝSEV 30.5. 2017	DATUM SKLIZNĚ (%) SUŠINY V ZELENÉ HMOTĚ	VÝNOS ZELENÉ HMOTY (t/ha)	VÝNOS SUŠINY (t/ha)
Čirok Ruzrok Varianta výsev 20 kg/ha Průměr 2 opakování I. seč + II. seč CELKEM	I. seč - 2.8.2017	33,6	8,3
	24,7 %		
	II. seč - 2.10.2017	23,2	5,9
	25,4 %		
		56,8	14,2
Čirok Ruzrok Varianta výsev 25 kg/ha Průměr 2 opakování I. seč + II. seč CELKEM	I. seč - 2.8.2017	36,0	10,4
	28,8 %		
	II. seč - 2.10.2017	26,0	6,9
	26,7 %		
		62,0	17,3

Čirok zrnový **Ruzrok** dosáhl v podmínkách Zubří velice zajímavých výnosů a perspektivní bude ověřit a získat víceleté výsledky jeho pěstování v oblasti výzkumné stanice travinářské.

Ing. Jan Frydrych

ČIROK ZRNOVÝ RUZROK V ZUBŘÍ V ROCE 2018

SROVNÁNÍ VÝNOSU ČIROKU PŘI DVOUSEČNÉM VYUŽITÍ

PLODINA VÝSEV 5.6. 2018	DATUM SKLIZNĚ (%) SUŠINY V ZELENÉ HMOTĚ	VÝNOS ZELENÉ HMOTY (t/ha)	VÝNOS SUŠINY (t/ha)
Čirok Ruzrok Varianta výsev 20 kg/ha Průměr 2 opakování I. seč + II. seč CELKEM	I. seč - 9.8. 2018 28,3 %	30,1	8,5
	II. seč - 9.10. 2018 25,8 %	24,6	6,4
		54,7	14,9
Čirok Ruzrok Varianta výsev 25 kg/ha Průměr 2 opakování I. seč + II. seč CELKEM	I. seč - 9.8. 2018 29,4 %	32,8	9,6
	II. seč - 9.10. 2018 27,3 %	26,8	7,3
		59,6	16,9

V průběhu pokusu byl zjištěn zcela nový poznatek. Čirok sklizený v první seči 9.8. 2018 ve variantě výsevu 20 kg a 25 kg na hektar byl při sklizni i ve druhé seči 9.10. 2018 také ve fázi **začátku až středu metání**. (ovlivnila suma teplot)

V roce 2018 došlo k poklesu výnosu zelené hmoty při první seči dvousečné varianty oproti roku 2017. (ovlivnil datum výsevu)

Výnos zelené hmoty a sušiny čiroku Ruzrok při dvousečném využití biomasy (Zubří 2017; 2018)

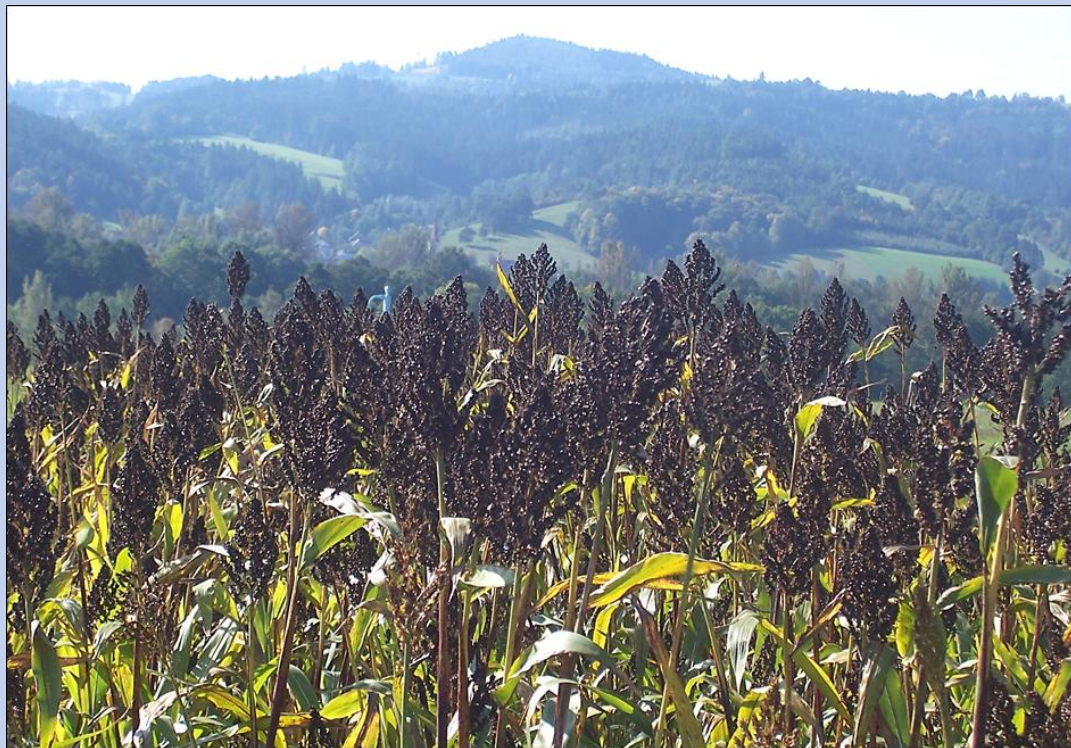
VÝSEVEK	VÝNOS ZELENÉ BIOMASY (t/ha)	(%) SUŠINY V ZELENÉ BIOMASE	VÝNOS SUŠINY (t/ha)
20 kg/ha	(2017) 56,8	(2017) 25,1	(2017) 14,2
	(2018) 54,7	(2018) 27,1	(2018) 14,9
	Ø 55,8	Ø 26,1	Ø 14,6
25 kg/ha	(2017) 62,0	(2017) 27,8	(2017) 17,3
	(2018) 59,6	(2018) 28,4	(2018) 16,9
	Ø 60,8	Ø 28,1	Ø 17,1

Co výsledky ukazují: výnosovou stabilitu v rámci ročníků a výsevků (rozdíl pouze 4%), dále větší výtěžnost biomasy u výsevku 25 kg/ha v průměru o 5 t/ha (9 % nárůst) oproti variantě 20 kg/ha.

Rezervy: optimalizace data výsevu – optimum po ledových mužích, realita **30.5. 2017; 5.6. 2018** termín sklizně (I. seč) v poslední dekádě července maximálně na přelomu července - srpna.

Možný problém: kumulace prací (dobrá organizace a součinnost) – letní sklizeň zrnin (žně), podmínky atd. a sklizeň čiroku (I. seč) na zelenou biomasu, nabízí se možnost aplikace digestátu po první seči.

Obrůstající čirok Ruzrok po první seči – Zubří, 2017

**I v podhůří
Beskyd zrno
odrůdy čiroku
RUZROK
dozraje.**

Vegetace a druhá seč na biomasu čiroku Ruzrok - Zubří, 2018

RUZROK, I. výsev 27.7. 2018

Dynamika růstu biomasy: 80 dnů vegetace

8.8. 2018 (13)

22.8. 2018 (27); 22 cm

31.8. 2018 (36); 40 cm

9.9. 2018 (45); 65 cm

13.9. 2018 (49); 80 cm

16.9. 2018 (52); 95 cm

21.9. 2018 (57); 105 cm

28.9. 2018 (64); 108 cm

14.10. 2018 (80); 125 cm

Bioplyn

Velmi vhodnou alternativou pro výrobu bioplynu je čirok. Podobně jako kukuřice, čirok poskytuje vysoké výnosy nadzemní biomasy, vhodné pro silážování a následnou produkci bioplynu.

Z tabulky je vidět, že čiroky obvykle obsahují více popela (cca o 50%), vlákniny (o cca 60%), ligninu (o cca 30%) a méně proteinů (o cca 8%) a tuků (o cca 30%). Toto je důvodem nižších výtěžků metanu a bioplynu z čiroků (především hybridů) ve srovnání s kukuřicí (o cca 6-16%).

Parametr	Čirok	Kukuřice
Popel, % suš.	6 - 12	4 - 8
Hrubý protein, % suš.	5 - 9	6 - 9
Cukry celk., %	8 - 18	8 - 18
Hrubý tuk, % suš.	1 - 3	2 - 4
Hrubá vláknina, % suš.	32 - 44	20 - 28
Neutrálně detergenční vláknina (NDF), % suš.	48 - 62	32 - 44
Hemicelulóza, % suš.	12 - 18	12 - 16
Lignin, % suš.	3 - 6	2 - 5
Ztráty sušiny při silážování, %	2 - 8	2 - 6
Výtěžnost bioplynu, Nm ³ .t ⁻¹ suš.	420 - 620	400 - 710
Koncentrace metanu, %	52 - 55	52 - 55
Výtěžnost metanu, Nm ³ .t ⁻¹ suš.	220 - 340	210 - 390
Výtěžnost metanu, Nm ³ .t ⁻¹ org.suš.	240 - 380	230 - 440
Průměrné výnosy sušiny biomasy, t.ha ⁻¹	9 - 22	8 - 18
Výnos metanu, Nm ³ .ha ⁻¹	2000 - 7500	1700 - 7000

Bez ohledu na nižší výtěžnost bioplynu, ve srovnání s kukuřicí, lze z 1 ha čiroku získat stejné množství nebo i více bioplynu, zejména metanu jako hlavní energetické složky, a to díky vyšším průměrným výnosům sušiny biomasy. Pro dosažení vyšších výnosů však potřebujeme pečlivě vybrat vhodné odrůdy a dodržet veškeré požadavky agrotechniky. V podmínkách ČR jsou důležité především **rané odrůdy čiroků**.

Hodnocení C₄ plodin na produkci bioplynu

Laboratorní experimenty biozplynování - pracoviště VÚRV, v.v.i. v Chomutově.

U odrůd široku a béru byla sklizeň provedena na začátku metání.

Odrůda	Stát	Sušina vzorku (%)	Celk. výtěž. bioplynu (l/kg suš.)	Celk. výtěž. CH ₄ (l/kg suš.)	Prům. konc. CH ₄ (%)
Ruzrok	CZE	35,52	627	334	53,2
Ruberit	CZE	35,54	606	320	52,9
Rucereus	CZE	36,18	561	298	53,1
Průměr		35,75	598	317	53,1

RUZROK

RUBERIT

RUCEREUS

**TRITIKÁLE
RU 202-16**

Výnos zelené hmoty a sušiny 8.6. 2018
mléčně vosková zralost tritikále

→ 26,1 t/ha; 39,4 %; 10,3 t/ha

Bioplyn 599 l/kg suš.;
CH₄ 348 l/kg suš.;
Koncentrace 53,3 %

Měření bioplynu, porovnání C3 a C4 plodin, 2019

Laboratorní experimenty biozplynování - pracoviště VÚRV, v.v.i. v Chomutově.

Plodina	Označení zadavatele	sušina vzorku, %	Celk. vytěžnost BP, l/kg sušiny	Celk. vytěžnost CH ₄ , l/kg sušiny	Průměrná konc. CH ₄ , %	Celk. vytěžnost BP, l/kg pův.hm.	Celk. vytěžnost CH ₄ , l/kg pův.hm.	Pořadí
Tritikale ozimé	RU 202-16	41,66	609	329	54,05	253,64	137,09	1
Tritikale ozimé	Trisidan	41,20	594	321	54,03	244,93	132,33	2
Tritikale ozimé	Tender PZO	42,12	578	313	54,14	243,28	131,66	3
Tritikale ozimé	Agrano	42,12	572	307	53,73	240,79	129,25	4
Čirok zrnový	Ruzrok	32,16	554	302	54,50	178,31	97,22	5
KV Kukuřice	KV Kukuřice	95,31	562	302	53,69	535,43	287,58	6
Tritikale ozimé	Mareto	39,29	542	300	55,30	212,99	117,77	7
Tritikale ozimé	Balu PZO	41,00	551	296	53,64	225,99	121,18	8
Čirok zrnový	4	19,82	537	293	54,65	106,46	58,12	9
Tritikale ozimé	Trimmer	43,73	545	292	53,61	238,46	127,78	10
Tritikale ozimé	Oxygen	45,26	545	291	53,51	246,50	131,77	11
Tritikale ozimé	Jura	39,83	550	291	52,92	219,14	115,85	12
Čirok technický	1	22,94	539	289	53,60	123,75	66,34	13
Žito ozimé	Borfuro (výsevek 3,5 MKS)	37,26	535	288	53,90	199,18	107,42	14
Bér italský	Rucereus	26,57	528	285	53,93	140,42	75,68	15
Tritikale ozimé	Borowik	40,21	530	285	53,75	212,92	114,43	16
Tritikale ozimé	Milutin	42,14	522	284	54,40	220,03	119,68	17
Žito ozimé	Sito 70 (výsevek 3,5 MKS)	41,51	528	283	53,50	219,36	117,33	18
Tritikale ozimé	Olimp	43,63	525	281	53,46	229,01	122,41	19
Čirok zrnový	6	20,06	528	279	52,92	105,90	56,06	20
Tritikale ozimé	RU 183-16	39,63	519	278	53,48	205,86	110,10	21
Tritikale ozimé	SW Morado	38,17	516	276	53,50	196,95	105,39	22
Čirok technický	2	19,67	506	275	54,27	99,56	54,06	23
Žito ozimé	Sito 70 (výsevek 2,0 MKS)	38,80	499	273	54,72	193,66	106,01	24
Tritikale jarní	Team PZO	38,80	495	268	54,21	192,12	104,11	25
Tritikale ozimé	SW Falmoro	42,49	484	264	54,47	205,76	112,09	26
Žito ozimé	Borfuro (výsevek 2,0 MKS)	40,39	469	255	54,33	189,58	103,14	27
Bér italský	Ruberit	25,55	471	255	54,07	120,28	65,03	28
Čirok zrnový	5	18,33	476	254	53,41	87,24	46,55	29
Čirok zrnový	3	19,69	426	229	53,70	83,96	45,06	30

Využití odrůd (C4+C3 plodin) vyšlechtěných ve VÚRV Praha – Genová banka pro výrobu bioplynu, resp. metanu

výsledky Zubří 2017 – 2018; Chomutov 2018 - 2019; Ruzyně 2018 - 2019

Podzim aplikace N,P,K nebo digestátu na základě AZP, předseťová příprava	Konec září – začátek října zásev ozimého tritikále (C3) RU 202-16 (registrace) výsevek 170 - 200 kg/ha	Během vegetace tritikále aplikace digestátu	Konec května – začátek června sklizeň zelené biomasy (GPS) tritikále, výnos 26 t/ha zelené biomasy = 10 t/ha suché biomasy, výtěžnost CH ₄ - 3480 m³/ha ; 3290 m³/ha
--	--	---	---

Podmítka aplikace digestátu	Začátek června zásev čiroku zrnového , nebo béru italského (C4) 25 kg/ha	Konec července – začátek srpna sklizeň zelené biomasy (I. seč) čirok, výnos 32 t/ha zelené biomasy = 10 t/ha suché biomasy, výtěžnost CH ₄ - 3340 m³/ha ; 3020 m³/ha	Během vegetace čiroku aplikace digestátu
-----------------------------	---	---	--

Začátek října
sklizeň zelené biomasy (II. seč) čirok, výnos 27 t/ha zelené biomasy = 7 t/ha suché biomasy, výtěžnost CH₄ - **2338 m³/ha**; **2114 m³/ha**

Roční výtěžnost CH₄
9158 m³/ha; **8424 m³/ha**

Ekonomika – rozhodující je cena suroviny, náklady na pěstování, dále hektarové výnosy a ekvivalentní produkce metanu z 1 hektaru.

AGROSPOL, Malý Bor a.s.

- AGROSPOL, Malý Bor a.s. je společnost zaměřená na živočišnou a rostlinnou výrobu. Hospodaří v okrese Klatovy nedaleko Horažďovic v bramborářské výrobní oblasti. Celková výměra obhospodařované půdy je **2370 ha** z čehož je **1780 ha** orné půdy a **590 ha** trvalých travních porostů.
- Společnost chová **1600 kusů** skotu, z čehož je **800** vysokoužitkových dojníc holštýnského plemene s roční užitkovostí **10 500 litrů mléka**.
- V rostlinné výrobě se společnost zaměřuje na pěstování pšenice ozimé (**600 ha**), brambor určených pro výrobu škrobu (**285 ha**), kukuřice na siláž (**480 ha**) a řepky ozimé (**125 ha**).
- Jedním s hlavních úkolů rostlinné výroby je zajištění objemných krmiv v dostatečném množství a kvalitě pro potřeby živočišné výroby a bioplynové stanice o výkonu **750 kW**. Ročně je nutné vyrobit **cca 26 tis. tun**.

AGROSPOL, Malý Bor a.s.

Malý Bor 144

341 01 Horažďovice

ROSTLINNÁ A ŽIVOČIŠNÁ
VÝROBA

AGROSPOL, Malý Bor a.s.

Technologie pěstování čiroku Ruzrok

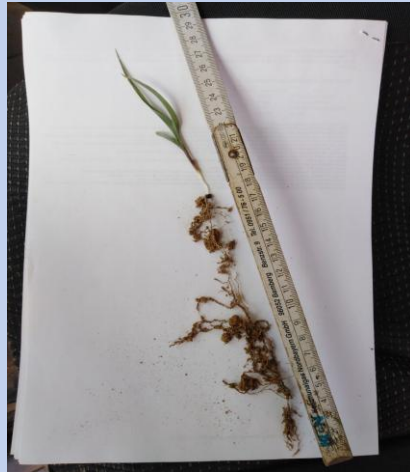
10.7.2019 kejda na strniště po LOS dávka 15 t/ha; zapravení TopDown 15cm

11.7.2019 setí hloubka 2 – 3 cm; 28 kg/ha

17.7. 2019

25.7. 2019

16.8. 2019

26.8. 2019

26.9. 2019

říjen 2019

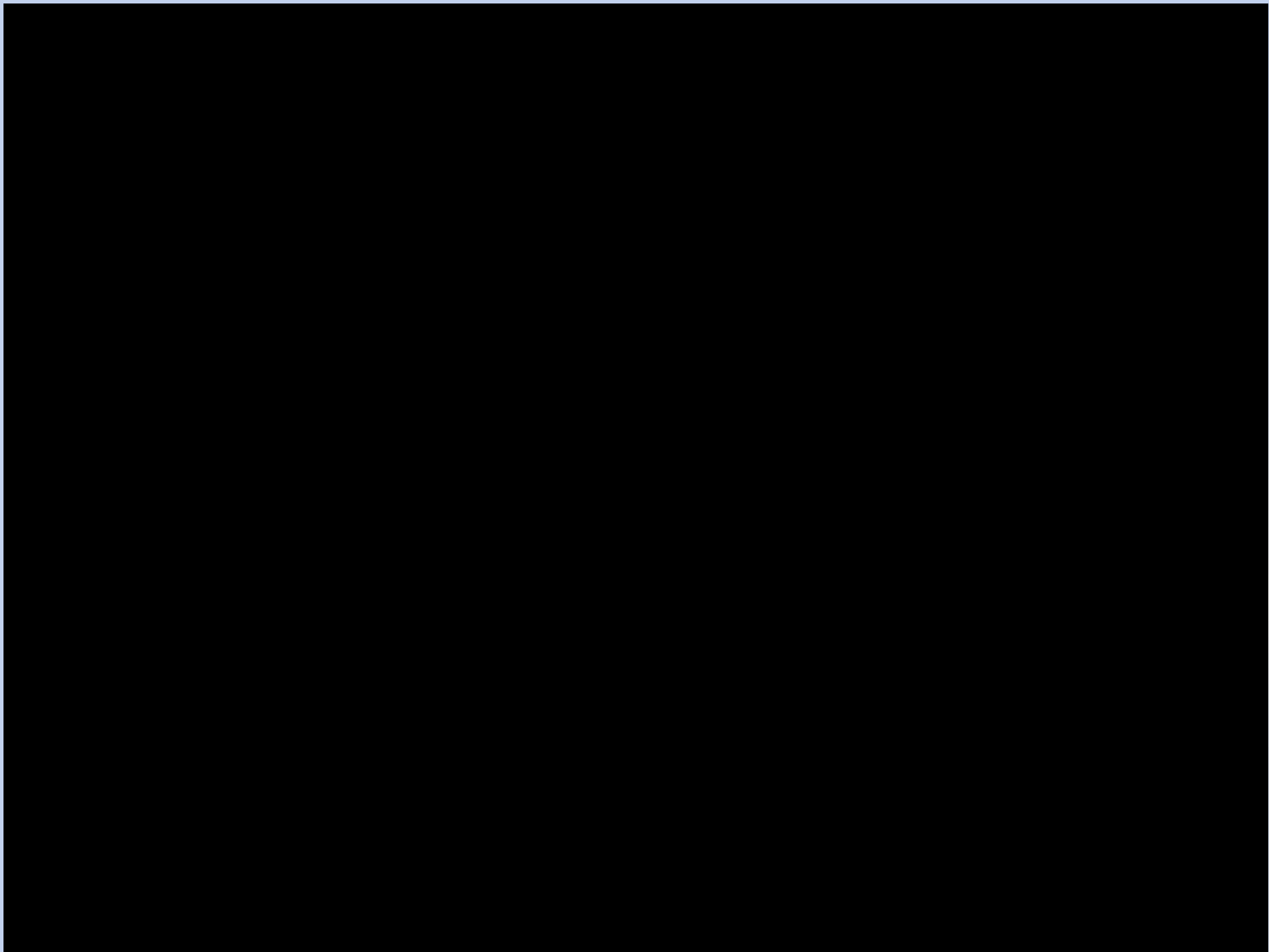

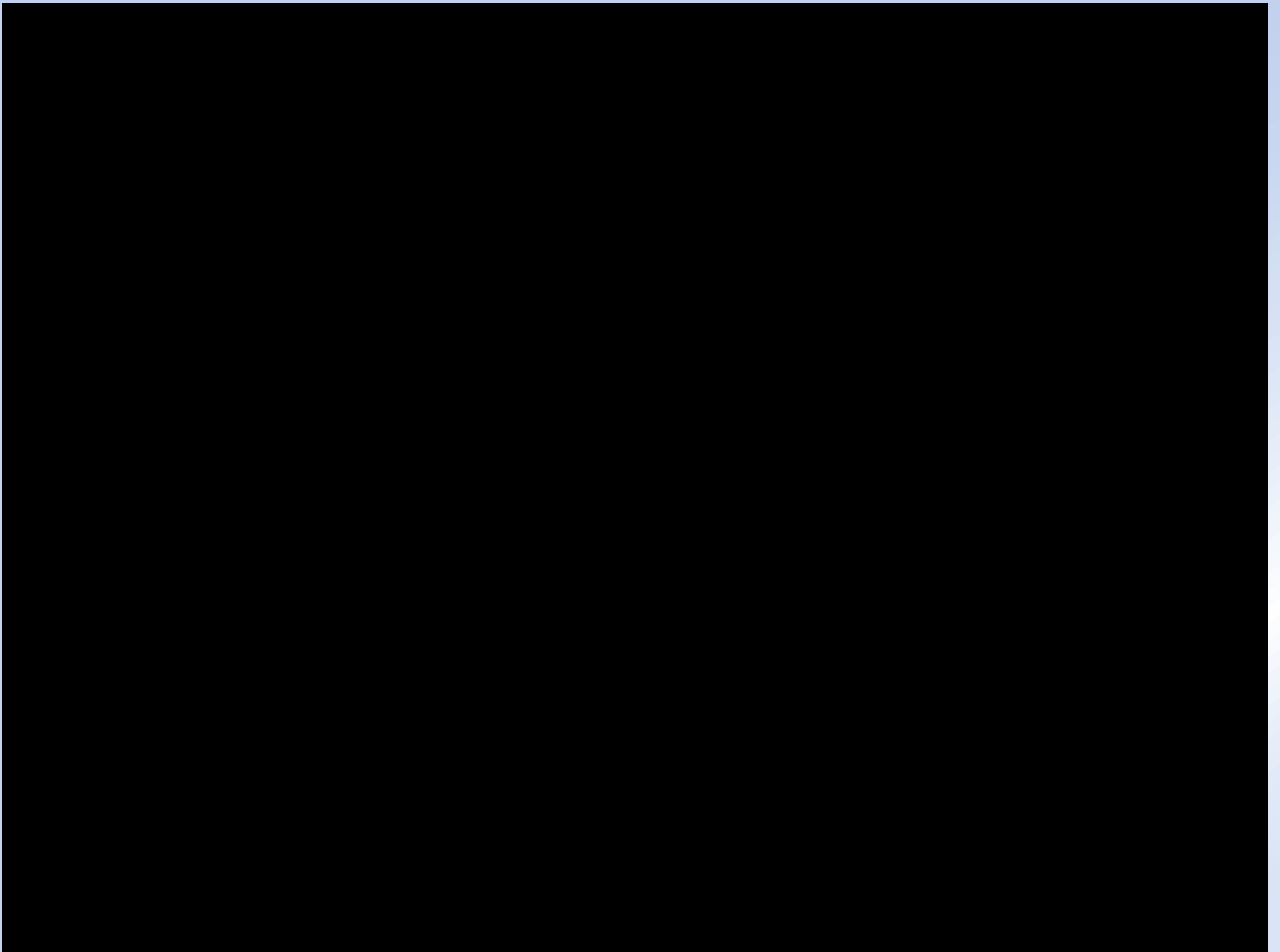
říjen 2019 sklizeň

řezanka Ruzrok

AGROSPOL, Malý Bor a.s.

Ekonomická kalkulace pěstební technologie čiroku Ruzrok na siláž

Náklady na 1 ha - 4.940 Kč/ha

(osivo, hnojivo, předset'ová příprava, setí, sklizeň a mzdy)

Výnos biomasy 9,75 t/ha

Celkové náklady na tunu biomasy :

Čirok - 506 Kč/t

Silážní kukuřice - 950 Kč/t

Luskoobilní směska - 820 Kč/t

Ekonomika – rozhodující je cena suroviny, náklady na pěstování a hektarové výnosy

00:05

Čiroková siláž z odrůdy
čiroku zrnového „**RUZROK**“

Siláž z béru italského,
odrůda „**RUCEREUS**“

**Jak lze dělat intenzivní
ekologické zemědělství**

Ing. Oldřich Ridl

podhůří Nížkého Jeseníku

Zkušenosti s pěstováním čiroku „RUZROK“ (2019)

**výměra: 10 ha; nadmořská výška pozemku: 610 m; hnojení: na podzim chlévská mrva
setí: 20.5. 2019, výsevek 40 kg/ha⁻¹**

Sklizeň: v době metání, 10.8.2019, samochodnou
řezačkou do vaku, výnos 28 t/ha⁻¹

**V současné době je porost
ve výšce cca 30 - 50 cm
(začátek září)**

Hoštice u Volyně okr. Strakonice

Ekologická produkce osiv béru italského „RUCEREUS“ a čiroku zrnového „RUZROK“

Zásev 8.6. 2019, nadmořská výška 515 m.n.m., výnos béru 3 t/ha; podklady SEED SERVICE

srpen 2019

říjen 2019 - sklizeň

červenec 2019

září 2019

plná zralost

čiroková sláma - balíky

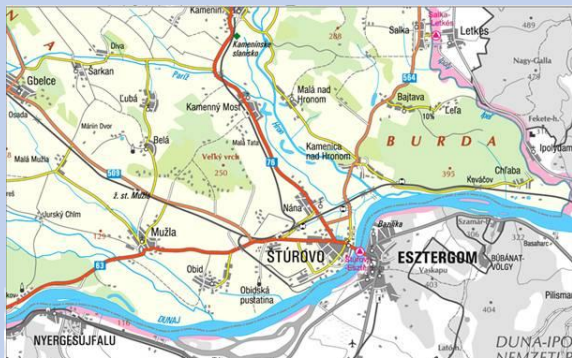

Štúrovo okr. Nové Zámky, Slovensko

Množitelský porost - produkce osiva bérú italského „RUBERIT“

Zásev 1.8. 2019, nadmořská výška 111 m.n.m. (u Dunaje), podklady SEED SERVICE

Foceno 20.09. 2019

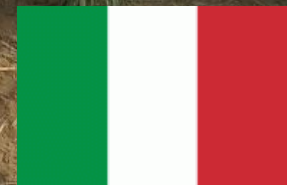
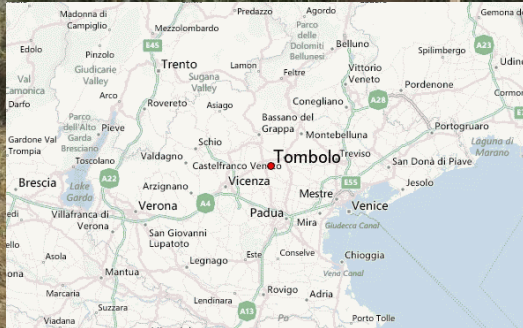

PADANA SEMENTI ELETTE S.R.I. ITALY, TOMBOLO, PROVINCIE PADOVA MAURO MENGOLI, GUIDO PIGNATA

Testování odrůd bėru italského (2019)
„RUBERIT“ a „RUCEREUS“

Padana Sementi Elette

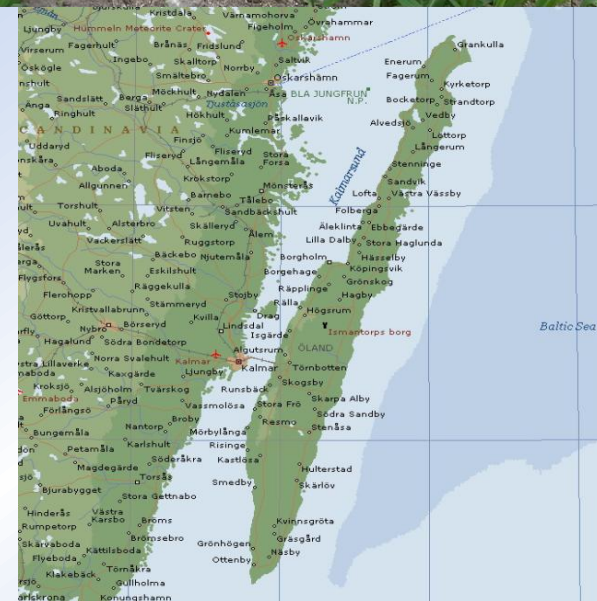
FOTKY OD ZÁKAZNÍKA Z OSTROVA ÖLAND

Čirok Ruzrok 15 ha

Öland je po Gotlandu druhý největší ostrov ve Švédsku. Nachází se v Baltském moři. Má rozlohu 1342 km² a protáhlý úzký tvar táhnoucí se ve směru jihozápad-severovýchod. Je 136 km dlouhý a maximálně 16 km široký. Dosahuje nadmořské výšky maximálně 57 metrů.

Přihlášené množitelské plochy v České republice (2016 – 2019)

Zdroj informace:

Rok	Plodina	Odrůda	Množitelská kategorie osiv					Zastoupení odrůdy v rámci souboru přihlášených odrůd dané plodiny	
			SE (ha)	E (ha)	C1 (ha)	C2 (ha)	Celkem (ha)	%	
2016	Čirok zrnový	Ruzrok	2,5	0,0	0,0	0,0	2,5	100	
2017	Čirok zrnový	Ruzrok	5,5	0,0	0,0	0,0	5,5	100	
2018	Čirok zrnový	Ruzrok	15,2	0,0	0,0	0,0	15,2	100	
2018	Bér italský	Rucereus	9,7	0,0	0,0	0,0	9,7	52	
2018	Bér italský	Ruberit	9,0	0,0	0,0	0,0	9,0	48	
2019	Čirok zrnový	Ruzrok	14,4	0,0	11,6	0,0	26,0	100	
2019	Bér italský	Rucereus	0,0	0,0	18,9	0,0	18,9	28	
2019	Bér italský	Ruberit	4,2	0,0	44,0	0,0	48,2	72	

PRODUKCE OSIV LICENCOVANÝCH ODRŮD ČIROKU A BÉRŮ ZA ROK 2019

ZDROJ INFORMACE:

Odrůda	Konvence (t)	Ekologie (t)	Celkem (t)
Ruzrok (čirok)	50	18	68
Rucereus (bér)	51	24	75
Ruberit (bér)	73	6	79
CELKEM	174	48	222

Perspektiva zásevu produkčních ploch pro rok 2020

RUZROK 2.430 ha

RUCEREUS 3.000 ha

RUBERIT 3.160 ha

Společnost PRO-BIO zpracovává a vyrábí biopotraviny ze zrna čiroku RUZROK

PRODUKT	2017	2018	2019
Čiroková krupice BIO	2 962 kg	975 kg	-
Čiroková mouka celozrnná BIO	4 012 kg	1 786 kg	1 324 kg
Čirokové sušenky s oříšky BIO	13 238 ks	8 635 ks	4 143 ks
Čirokové křupky nesolené BIO	-	-	1 987 ks
Čiroková mouka hladká BIO	-	18 736 kg	23 924 kg
Čirok loupaný BIO	-	2 525 kg	1 541 kg
Zeleninové čirokoto BIO	-	2 215 ks	1 102 ks

Memorandum o spolupráci s pivovarem CLOCK s.r.o. podepsáno dne 28.3. 2019

GLEE

11° Gluten Free Pale Ale

Lehký pale ale s citrusovou vůní a osvěžující ovocnou chutí. Barva zlatá, pivo čiré s vyšší bílou pěnou. Hořkost vyšší, plnost střední, říž nižší. Při vaření byl použit slad z českého čiroku odrůdy Ruzrok, který pomáhá snížit množství lepku v pivo. Rozborem zjištěné množství gliadinu je pod 10mg/l, tím pádem řadíme toto pivo mezi bezpečkové a vhodné pro celiaky. Chmeleno chmelem Mosaic.

**Produkce - výstav v roce 2019
(29 000 l = 290 hl)**

V letošním roce byla připravena:

OVĚŘENÁ TECHNOLOGIE VE VYUŽITÍ PRVNÍ ČESKÉ ODRŮDY ZRNOVÉHO ČIROKU 'RUZROK' V PIVOVARNICTVÍ, VÝVOJ RECEPTUR RŮZNÝCH DRUHŮ SVRCHNĚ KVAŠENÝCH PIV, TESTOVÁNÍ A CHOVÁNÍ SLADOVANÉHO I NESLADOVANÉHO ČIROKU V PROCESU VÝROBY PIVA A JEHO VLIVU NA SENZORICKÉ VLASTNOSTI PIVA.

clock

Glee
GLUTEN FREE
PALE ALE

PROBIO

clock

VÚRV
Výzkumný ústav
rostlinné výroby

SEED

www.pivovarclock

RESUMÉ

Čirok zrnový (*Sorghum bicolor*) RUZROK Bér italský (*Setaria italica*) RUBERIT a RUCEREUS

Patří mezi plodiny jejichž význam roste z důvodu nastávajících klimatických změn

Snáší: chudší půdy, vysoké teploty, semena vyklíčí i v relativně suché půdě – **výhoda** v letních směsích meziplodin pro „**Greening**“

České odrůdy bérů a čiroku jsou C4 plodiny s multifunkčním využitím, jsou rané v dozrávání

Bér - obě odrůdy vhodné pro sklizeň: **zrna, píče, na seno i siláž**

Čirok - vyniká rychlým růstem a raností dozrávání, využití: **na zrno, siláž pro výrobu bioplynu, pro skot**

BÉR ITALSKÝ

SETARIA ITALICA

RUCEREUS - žlutozrný
RUBERIT - červenozrný

C4 FOTOSYNTÉZA

PRVNÍ ČESKÁ ODRŮDA

Dále zvaný:
BÉR VLAŠSKÝ, SENEGALSKÉ PROSO,
MOHÁR, ČUMÍZA,

- ! Rostlina využívá C4 fotosyntézu, je vhodná do sušších podmínek
- ! Setí od května do konce července
- ! Krátká vegetační doba

Použití:

! BIOMASA

Senáž, seno – dobře se zpracovává, v době metání asi 1 metr výšky.

Výnos až 20 t/ha Výsevek 20 – 25 kg

! ZRNO

Krmné - vhodné pro drůbež, pernatou zvěř, okrasné a zpěvné ptačtvo pro vyšší podíl sirných aminokyselin

Pro ostatní jako šrotový komponent

Potravina bezlepková - Jáhly, vločky, mouka, slad

Výnos až 4 t/ha Výsevek 15-20 kg

vlastník odrůdy

WWW.SEEDSERVICE.CZ

Výhradní obchodní zástupce

ČIROK ZRNOVÝ

SORGHUM BICOLOR

RUZROK

C4 FOTOSYNTÉZA

PRVNÍ ČESKÁ ODRŮDA

- ! Rostlina využívá C4 fotosyntézu, je vhodná do sušších podmínek
- ! Setí od května do konce července
- ! Menší nároky na vláhu
- ! Atraktivní pro včely

Použití:

! BIOMASA

Siláž, v době metání asi 2 metry výšky

Výnos až 35 t/ha Výsevek 20 – 25 kg

! ZRNO

Krmné - jako šrotový komponent

Potravina bezlepková - vločky, mouka, slad

Výnos až 6 t/ha Výsevek 15-18 kg

vlastník odrůdy

WWW.SEEDSERVICE.CZ

Obchodní zástupce pro ČR

